

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مژویت مذاکرات مجلس شورای ملی روز سهشنبه (۲۴) مهرماه ۱۳۵۲

فهرست مطالب:

- ۱- قوانین اسامی غائبین جلسه قبل.
- ۲- بیانات قبل از دستور خانم مزارعی و آقایان: مظاہری - دکتر تنکابنی - بدر صالحیان - طلوی - دکتر علومی .
- ۳- تصویب صورت جلسه قبل .
- ۴- تقدیم ۱ - اصلاح بودجه سال ۱۳۵۱ شرکت سهامی سازمان آب منطقه‌ای فارس ۲ - اصلاح بودجه سال ۱۳۵۲ شرکت سهامی سازمان آب منطقه‌ای اصفهان ۳ - لایحه اصلاح بند های ۸ ۹۹۰ ماده ۲ قانون مالیات‌های مستقیم ۴ - اجازه حذف نام شرکت سهامی فروشگاه فردوسی از فهرست منضم به آئین نامه اجرائی تبصره ۶/۸ بودجه سال ۱۳۴۴ کل کشور و اضافه شدن نام سازمان تعاون مصرف‌شهر و روستا به فهرست مزبور، بوسیله آقای قوام صدری وزیر مشاور و معاون نخست وزیر .
- ۵- تقدیم ۱ - لایحه اصلاح ماده ۲۷ قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی ۲ - لایحه الحقایق یک تبصره بندۀ ۳ قانون شمول قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی به افسران و درج‌داران و افراد شهریانی کل کشور ۳ - لایحه قانون انتقال عرصه و اعیان و ماشین آلات کارخانه نان‌ماشینی ۲۵ تنی از سازمان غله کشور به سازمان تعاونی مصرف کادر نیروهای مسلح شاهنشاهی ، بوسیله تیمسار سپهبد کاتوزیان معاون وزارت جنگ .
- ۶- تقدیم لایحه تغییر بودجه سال ۱۳۵۱ مجلس شورای ملی بوسیله آقای مصطفوی تائینی کاربرداز مجلس شورای ملی .
- ۷- طرح و تصویب گزارش یک شورای کمیسیون بودجه راجع به لایحه برقراری مستمری وراث مرحوم رضا ضیاء احمدی و مرحوم علی معیری و ارسال به مجلس سنا .

مجلس ساعت ده صبح بریاست آقای عبدالقدیر باضی تشکیل گردید

- ۱ - قرائت اسماعیل خالبین جلسه قبل.
- دیس. اسماعیل خالبین جلسه قبل قرائت میشود.
- (شرح زیر قرائت شد)

خالبین بالاجازه - آقایان:

دکتر امین - انشاء - پوربرداری - مهندس جلالی نوری - حق شناس - دکتر رشتی - زهتاب فرد - صائب دکتر قهرمان - کسرائی - دکتر لقمان ادهم - دکتر محمد حسین موسوی - موقر - دکتروف - دکتر گاگیک - مهاجرانی خانم اقبال .

خالبین بی اجازه - آقایان:

شيخ بهائی - شاهنده - کریم بخش سعیدی عبد الحسین طباطبائی - مهندس عطائی - فضائلی .

خالبین موصی - آقایان :

احمدی - بدرخانی - دکتر بزرگ - دکتر سعید بهادری - دکتر بیگلری - تیمسار حکیمی - ذوالفاری مهندس زاهدی - کیوان - مجید - دکتر مشایخی .

۲ - بیانات قبل از دستور خانم مزارعی و آقایان : مظاہری - دکتر تکابنی - بدروصالحیان طلوعی - دکتر علومی

دیس. نظری های قبل از دستور را شروع میکنیم خانم مزارعی تشریف بیاورید .

خانم مزارعی - جناب آقای رئیس، همکاران ارجمند ،

مفتخرم که از طرف مردم ایران بوزیره بانوان میلاد مسعود علیحضرت شهبانوی محبوب را تبریک عرض نمایم (احسن) شهبانوی که شایستگی همگامی و همسری ابر مردی بزرگ را چنان نشان دادند که از طرفی سلاطین و رؤسای جمهور ایشان را ملکه ای شایسته ایران خوانند و از طرف دیگر آنچنان بامهر بانی در میان ملت و در قلوب آنان راه پافتند که هر فردی معظم لها را بهترین بیاور و بزرگترین ملجم می شناسد (صحیح است - احسن) . با نظری سریع باقدامات شهبانو خدمات معظم لها را میتوانیم در تمام نقاط ایران بینیم. از تهران شهر بزرگ و

و مادرانه هر کودکی را به آغوش خویش پناه میدهد (صحیح است).

این مردمی بخاطر مردم دوستهای شهبانوی است که در هرغم و دردی تیمار خوار ملت خویش است و غمگسار همه مردمان جهان همه دیدند و دیدیم که در سیل اخیر پاکستان بخاطر برادران همکیش ما چه غمگساریها فرمودند اینست مادری مهربان برای همه کودکان ایران و شهبانویست سرفراز برای کشور ایران خویشتخانه در روزی از میلاد شهبانو سخن گفته میشود که از شهبانوی ایران بعنوان یک انسان بزرگ در کشور فرانسه تجلیل میشود دیشب در مجلس سنای فرانسه دیپلم

مردمی بحضور شهبانو تقدیم گردید (احسن).

قسمتی از بیانات شهبانوی محبوب ایران در مجلس سنای فرانسه که بیتوان آنرا بیان مردمی خواند و اینست میکنم :

آقای رئیس - هدف و غایت مطلوب ما ایجاد اجتماعی نوین است که در آن انسان صرفاً عامل ترقی و پیشرفت قلمداد نشده بلکه نقطه عطف و فلسفه وجودی هر گونه ترقی محسوب میگردد. در چنین اجتماعی حیثیت هر فرد از طریق احترام به ارزشها معنوی تضمین شده است. این همان روحیه حاکم بر تشکیلات و تأسیسات اجتماعی و بشروستانه است که من در این آنها قرار دارم و متفقاً در زمینه های پیشرفت هنر و فرهنگ، تعمیم بهداشت و اعلای آموزش و پرورش فعالیت های مختلف خیریه حمایت از کودکان و آزادی زنان تلاش مینمایم ما در انجام تکالیف خود همواره از سنتهای کهن و چند هزار ساله کشورمان الهام میگیریم این کوششها با تعالیم زرده است و احکام دین نبین اسلام و افکار والای شعرای متصوف و فلاسفه شهیر ما کاملاً مطبق است.

ستهای کهن بمامی آموزد که هر گاه اکثربت جامعه ای در فقر و سیه روزی بسربرد چنین اجتماعی نمیتواند از

مهر تابناک آریا و شهبانوی ایران آنقدر درخشان است که جز جغدان سیاهدل دیگر نیست که در روشنی و گرمای آن احساس شادی و شادمانی نکند و آن کور دلان جغد صفت که خود قدرت پیشای انوار مهر را ندارند یا در ماندگی نور خور شید را انکار میکنند و آنوقت میلیونها زن و مرد کوکد ایرانی که هر لحظه خود را مهربان الطاف کریمان شهریار و شهبانو می بینند فریاد نفرت و از جار سر میدهند نفرت بر جغدان کور دل و از جار بر سیاهدلان مزدور روز نامه ها بر میشود از فریاد از جار، فریاد نفرت و بدیختان بی خرد هنوز نفهمیده اند که چقدر مورد از جار ملت ایران هستند (صحیح است).

جناب آقای رئیس از طرف ملت حق شناس ایران تقاضای نماید که خالصانه ترین شادباشها بمناسبت زادروز شهبانوی محبوب ایران حضور شان تقدیم شود و معروض افتد که ملت ایران رهبر خویش را می ساید و به شهبانوی گرامی بعنوان ملکه ای سرفراز، مادری مهربان، همسری شایسته تعظیم میکند و سلامت و لیهمد گرانقدر ایران را آرزو مینماید.

ملت ایران سرفراز است که رهبری خردمند و ملت نواز کشور را بسوی تمدنی بزرگ راهنمائی می فرماید و ملت ایران بجان میکوشد که لحظه ای از مسئولیت های سنگین اجتماعی باز نایستد. ما زنان امیدواریم به بروی از علیا حضرت شهبانوی ایران از ایمان انگیزی در نهاد کودکان و جوانان غفلت نکنیم و مسئولیت عظیمی را که بعنوان یک انسان آزاد بمعاطا گردیده بشناسیم و با درک مقام انسانی خویش و شأن شایسته زن ایرانی که موهبتی شاهانه یافته است از هیچ کوششی برای بهبود وضع سایر خواهان و برادران درین نکنیم و همه میدانیم که در کنار شاهنشاهی آنچنان بخرد شهبانوی چنین هوشیار و مهربان شاید (احسن).

همگام با شخصیت بین المللی رهبر بار از ایران شهبانوی چنین باید که جهان در مقابل شخصیت انسانی ایشان سر تعظیم فرود می آورد و شاهد آن دیهیم مردمی است که از طرف ملت و کشور فرانسه بمعظمها تقدیم میگردد این نشان واقعاً بخاطر مردم بیها و مردم دوستهای ملکه است که نالله کودکی روستا اشک بچشم می آورد

تعظیم فرودمیآورد دیهیم مردمی که تقدیم حضور شهبانوی ایران گردید نشانی است که تاکنون فقط به پاستور، آلبرت شوازیر، و چندتن از رؤسای جمهور اهاده گردیده است و این افتخاری است بزرگ برای ملت ایران که شهبانوی محظوظ خوبی را مظهر مردمی و انسانیت میداند و میبیند که تمام جهان بآن معتبرفند (صحیح است) - احست) ،

رئيس - آقای مظاہری بفرمائید .

ظاهروی - با اجازه تمام معظم ریاست مجلس شورای ملی .

همکاران گرامی، در موقع تعطیلات تابستانی بنای وظایف نمایندگی به اتفاق نمایندگان استان اصفهان در مجلس شورای ملی جهت شرکت در کمیته برنامه ریزی که با حضور جناب آقای کیانپور استاندار اصفهان تشکیل شده بود حضور یافته ضمن بررسی پروژه های ضروری عمرانی سالهای ۵۲-۵۳ و تأیید و تصویب آن و بازدید از کارهای انجام شده عمرانی بنده لازم دانستم از یکی از کارهای تقریباً انجام شده اصفهان در این مکان مقدس عراضی بنایم .

همگام با ایجاد صنایع عظیم ذوب آهن و دیگر صنایع وابسته و با ناشی از آن و استقرار دانشگاه آریامهر در اصفهان، همراه با ساختمان سد و شبکه های آبیاری و اصلاح روشهای زراعتی، و همزمان با توسعه شبکه برق، لازم بود بدیگر امور شهر اصفهان نیز توجه کافی مبنول گردد .

اساسی ترین مشکل و مسئله برای شهر اصفهان، آب آشامیدنی و تخلیه فاضلاب شهری بود - بعلت بالا بودن سطح آب زیرزمینی و تراکم خانه ها - چاههای آب و فاضلاب با عمق کم و در کنار هم قرار داشتند - آب آشامیدنی حاصل از چاههای خانگی بشدت آلوده بود و تخلیه ماهانه چاههای فاضلاب، وضع و منظره بسیار زننده ای را در شهر اصفهان بوجود میآورد .

ابتلای به بیماریهای مختلف بسیار عادی بود و حصبه و دیگر بیماریهای عفونی منتقله از آب بشکل شده اند برای شهر بسیار بالارزش است . برای بازدید کننده تأسیسات و ادارات سازمان آب و فاضلاب اصفهان، روح همکاری و صمیمت و خیم تر گردد .

شور و شوق و سرور و شادمانی که کارگران و کشاورزان و روشنفکران و اصناف و فرهنگیان و تمام طبقات و بهتر گفته شود مردم شهر قزوین یکپارچه و متحده و متفق از خود برای زیارت رهبر محظوظ و گرانقدر خوش شاهنشاه آریامهر نشان میدادند که نه قابل وصف است و نه قابل عرض .

مردم شهر قزوین با قلبی ملعو ازمه شاه برای شرکت در آئین فرخنده و شکوهمند استقبال از موبک ملوکانه دقیقه شماری مینمودند شهر قزوین سور و شادمانی بی نظیری برخود گرفته بود باین جلال شعار های طبقات مختلف قزوین و پارلمانهای محلی مبنی بر خیر مقدم و تبریک و درود و سپاس از رهبر عالیقدر ملت شوکت خاصی می بخشید سراسر خیابانهای قزوین با شعارهای میهنی و تمثیلهای شاهنشاه آریامهر و علیحضرت شهبانو و والاحضرت همایون و لیلهد مزین شده بود لحظات سعادت بخش فرار سید شاهنشاه آریامهر پس از بازدید از چند برنامه عمرانی و فعالیتهای اقتصادی و کشاورزی و دامپروری در دشت قزوین و صدور اوامر لازم بمنظور بالا بردن سطح تولید کشاورزی با اتومبیل رو باز در حالیکه جناب آقای هویدا نخست وزیر محظوظ و جناب آقای علم وزیر مدیر دربار شاهنشاهی و جناب آقایان روحانی و ولیان و آقای آموزگار وزراء محترم کشاورزی و منابع طبیعی و تعاون و امور روستاها و آبادانی و مسکن و ژئوال آجودان شاهنشاهی و رئیس کل تشریفات شاهنشاهی در اتزام بوده اند شهر قزوین تشریف فرما و مسیری را در طول ده کیلومتر از میان طبقات مختلف شهر طی فرمودند ابراز احساسات مزدم شاهدorst شهر قزوین بر همراه عزیز خود آنچنان بود که شاهنشاه عظیم الشأن چندین مرتبه لحظه کوتاه توقف فرموده و ابراز احساسات شدید مردم باتکان دادن دست پاسخ میدادند در ساعت ۱۶ شاهنشاه آریامهر بدنه کده نموده محمود آباد نزول اجلال فرمودند که تموردا استقبال استاندار استان مرکز نمایندگان شهرستان قزوین در سن و شور ایملی کد خدا و معتمدین محل قرار گرفتند (صحیح است) ابراز احساسات اجتماعی عظیمی از زارعین از

و علاقه به پیشرفت مملکت و خدمتگزاری شاهنشاه کاملاً محسوس است (صحیح است) .

آمار سازمان آب و فاضلاب اصفهان نشان میدهد که تاکنون بیش از ۷۰۰ کیلومتر لوله آب و ۵۰۰ کیلومتر لوله فاضلاب در شهر اصفهان نصب شده است و برنامه بسیار وسیعی برای توسعه تأسیسات آن و بخصوص تصفیه خانه فاضلاب تهیه شده و پروژه ها آماده اجرا است .

درباره دید همکاران عزیزم نمایندگان محترم مجلس توضیحات کافی از طرف مسئولین در مورد این برنامه ها دریافت کردیم .

من از جانب خودم و از طرف همه مردم شهر اصفهان از دولت و از جناب آقای نخست وزیر و جناب آقای مدیر عامل سازمان برنامه میخواهم و تمنی دارم باین امر توجه مخصوص مبنول دارند و اعتبارات لازم را برای برنامه های آینده شهر اصفهان تأمین کنند و سازمان آب و فاضلاب اصفهان را از هر جهت تقویت و مورود تأیید قرار دهند و یقین داشته باشند که این اساسی ترین خدمت بمقدم شهر اصفهان است (احسن - احسن) .

دیگر - آقای دکتر تنکابنی بفرمائید .

دکتر تنکابنی - جناب آقای رئیس، نمایندگان محترم

از اینکه با شروع دوره اجلالیه این توفیق حاصل گردیده که با کسب اجازه مقام معظم ریاست مطالب و موارد لازمی را بعرض ساخت مقدس مجلس شورای ملی بر سانم نهایت خوشحال و مخصوصاً مقتصر موضعی را که نهایت حائز اهیت و برخورداری یک شهرستان از یک موهبت الهی است باطلاع همکاران ارجمند بر سانم و آن نزول اجلال اعلیحضرت همایون شاهنشاه آریامهر رهبر انقلاب اجتماعی ایران به شهر تاریخی قزوین است. هشتم مهرماه یکهزار و سیصد و پنجاه دو روزیکه قهرمان انقلاب مقدس شاه و مردم و منجی ایران و شهریار عدالت گسترشاهنشاه آریامهر شهر باستانی قزوین تشریف فرمادند نقطه عطفی است در تاریخ شهری که مردم شاهنشاه دوستی و وطنخواهی شهادت تاریخ شهره آفاقت (احسن) .

بنده گشخته از جور رژیم ارباب و رعیتی زار عینی که تا دیروز حاکم بر سرنشست خود حتی اموال نبودند و امروز بدست رهبر توانا و خردمند خود شاهنشاه آریامهر از حقوق سیاسی و اجتماعی و اقتصادی مساوی با شهر نشینها برخوردار گردیدند و در دهکده های نمونه شهر رهبر انقلاب ایران شاهنشاه آریامهر زندگی آوردن و اول از لازم دیگر بمشمولین در گسترش ده نمونه و تأمین رفاه زارعین صادر فرمودند شاهنشاه آریامهر در حالیکه هزاران نفر نه تنی احساسات پاک خود را بر هر عالیقدار آریامهر در فضای دهکده محمود آباد طین انداز بود (صحیح است) شاهنشاه آریامهر این رهبر نجات دهنده بنده گان ظلم و ستم فتوvalیسم همانطوری که در قلب زارعین جای دارند میان آنها تشریف بردن و بدرد و دل آنها احیانگان اجازه میخواهند از فرستاده استفاده کرده اند یک پدر واقعی گوش فراز مردم و نتایج و ثمرات حاصله از اجرای قانون اصلاحات ارضی را در بهبود وضع زندگی آنها سوال فرمودند که زارعین دگرگونی حاصله از برخورداری از اصول انقلاب را بشرف عرض رسانند شاهنشاه آریامهر زارعین و نیز نمایندگان مجلس را که افتخار حضور داشتند مورد تقدیر قراردادند.

در مردم گسترش شهر قزوین و نوسازی آنسولاتی فرمودند که پاسخ مقتضی عرض رسید که اوامر لازم در انصاف در سراسر کشور حاصل نمودند باشان و قضای عالیقدر که در همه وقت و در همه حال تمام اصول دوازده گانه انقلاب را محترم شمرده در اجرای و تصویب آن کوشنا و مصمم بودند تبریک گفته و موقبیت روز افزون این طبقه شریف و زحمتکش و معتقد باصول انقلاب شاه و مردم را که ساعت کار آنها در اجرا عدالت محدود نبود و تماوقت و بیان این امور در خدمت دستگاه قضائی هستند بنحوی که خاطر رضایت مندی رهبر دادگستر ملت ایران را فراهم نموده اند از خداوند متعال خواستار شوم (احسن).

در خاتمه توجه همکاران عزیز را به توافق های اقتصادی حاصله بین دولت ایران و دولت فدرال آلمان غربی جلب و اضافه مینماید که این موقبیت اقتصادی بجهت سیاست مستقل ملی کمیته ای مرکب از سیویلین سازمان برنامه و وزارت آبادانی و مسکن و وزارت کشور برای طرح جامع شهر و آماده نمودن وسائل لازم برای تبدیل شهر قزوین به یک شهر ۷۵۰۰۰ نفری تشكیل و بررسی و مطالعات

با آهنگ فنان پذیر «جاویدشاه» مراتب شاهدوستی و وطن پرستی و حق شناسی مرزداران غرب مملکت را نثار مقدم شهبانوی کشور باستانی نمودند (احسن). علیحضرت باوارو و ممتاز خاص خودشان با احساسات صادقانه مردم پاسخ گفته و در بر ابر صفو استقبال کنندگان که از هر طبقه و سنی گردآمده بودند با اسئوالات مختلف مسائل و پیشرفت های استان را استفسار و از نتیجه امور اظهار رضایت و خورستنی فرمودند.

علیحضرت شهبانو پس از بازدید از برنامه های عمرانی و انجام سایر برنامه هایی که قبل از تدوین شده بود افتخار شرفیابی را به نمایندگان استان در مجلسین ارزانی فرموده و در این شرفیابی نسبتاً طولانی امور مختلف استان بخصوص پیشرفت عمران و آبادانی منطقه مورد استعلام و بررسی قرار گرفت که به تفصیل درباره آنها از طرف نمایندگان مطالب لازم بعرض رسید.

در اینجا یاد آوری این نکته خاطره ایگزی لازم است که درست پنجم سال قبل هنگام اولین سفر علیا حضرت شهبانو به استان کردستان که مانند سفر اخیر مشحون از خاطرات فراموش نشدنی برای مردم بود موقع شرفیابی نمایندگان استان در شهر مرزی سقز اجازه فرمودند

مسائل کلی منطقه پس از تشریع مطالب در حضور معظم لها - کتاب نیز بوسیله نمایندگان بدفتر مخصوص برای بی گیری تقديم گردد که خوشبختانه در سفر اخیر وقتی پیشرفت های همه جانبه استان را در فاصله بین دو سفر مورد ارزیابی قرار دادند این نتیجه عاید شد که اوامر شهبانوی گرامی بدلت خدمتگزار حزبی در راه پیشرفت سریع امور عمرانی کردستان با عنایت عالیه شاهنشاه آریامهر دگرگونی آشکاری در سراسر منطقه بوجود آوردہ است. بخصوص باشروع ساختمنداند قلائق در تابستان سال جاری که گنجایش دریاچه پشت سد قریب دو میلیون مترا مکعب بیش از دریاچه سد امیر کیرمیانش و محققان با خاتمه ساختمنان این سد عظیم غیر از تأمین آب و برگ شهر ستد ج قریب پانزده هزار هکتار اراضی زیر سد نیز آبیاری خواهد شد که انجام این طرح به تنهایی تحول بزرگی در اقتصاد منطقه غرب بوجود خواهد آورد (صحیح است).

و پیشرفت اقتصادی ایران اشاره کردن در چند برای حصول این توافق زمانی طولانی و دید و بازدیدهای مختلف صورت گرفته ولی نتیجه آن همان بود که موردنظر دولت خدمتگزار هم مسلک هویدا بود که به صورت کوشش و حسن نیت مطلق وزرای اقتصاد دو کشور جناب آفایان هوشگ انصاری و هانس فریدریکس قابل تحسین است. در خاتمه زادروز خجسته شهبانوی ایران را تهیت گفته و سپس فراوان و درود بی پایان خود را بخاکپای مبارک رهبری دان و توان تقاضی میدارد که با انقلاب اصل نظامات فرسوده که نرا فرو ریخته و بنیان جامعه ایران نوین را برپایه دمکراسی و عدالت اجتماعی و قضائی بی ریزی نمود و چون روزهای بس گرامی و عزیز است لذا در این ماه مبارک رمضان از درگاه باعظام حضرت احديت مسئلت مینماید که ذات مقدس اعلیحضرت همایون شاهنشاه آریامهر و علیا حضرت شهبانوی گرامی و مهربان و بشردوست ایران و الاحضرت اقدس همایون ولايعتمد عظمی و خاندان جلیل سلطنت را از کافه بیانات و آلام و اقسام مصون و محفوظ و از جمیع حوادث زمان در امان بدارد (احسن - اجیست).

دلیس - آفای بدر صالحیان بفرمائید.
بدر صالحیان - جناب آفای رئیس - نمایندگان

محترم ،

کلمه سعادت و خوشبختی و رفاه که بشر همواره آنرا پر ارج و گرانها میدارد و دنبال آنست ناشی از وجود انسان هاییست که در تاریخ بشریت آثار اندیشه و منشاء بر کات و خیرات بوده و هر جا قدم میگذارند بانجع رفاه و آسایش بار مغان میرند (احسن) و مردم کردستان اوائل ماه جاری بر اثر تشریف فرمائی علیا حضرت شهبانوی گرامی باستان کردستان بجهنین سعادت و خوشبختی دست یافتند که هیچگاه خاطره این سفر مینت اثر از قلوب پاک اهالی این سامان زدوده نخواهد شد (صحیح است - احسن) مردم خوشبخت کردستان وقتی در فرودگاه متندج شهبانوی نوع پرور خود را که از کمالات و فضائل عالی انسانی بعد کمال برخوردار است برای دو میلیون بار طی پنج سال گذشته درین خود مشاهده کردن غریب شادی و احساسات قلبی شان با آسمان رسید. همه یک دل و یک صدا

اثری بیش از يك مسکن موقتی بیار نیاورده است . استقرار صلح در منطقه عربی خاورمیانه همانطور که شاهنشاه ایران بارها در این زمینه تأکید فرموده اند دولت ایران بکرات در بیانه های رسمی خود اعلام داشته جز اجرای قطعنامه ۲۴۲ شورای امنیت که شش سال از تصویب آن میگذرد از طبق دیگر میسر نیست (صحیح است) .

و قایع تأسف آور اخیر خاور میانه و ناتوانی سازمان ملل متعدد در جلوگیری از خونریزی در این منطقه این واقعیت را هم بشوت میرساند که درجهان آشتفته امروز ، امنیت و استقلال هر کشوری تنها بسته بقدرت نظامی و نیروی دفاعی کافی است و تازمانیکه موجبات خلیع سلاح کامل جهانی فراهم نشده و سازمان ملل متعدد قدرت و نیروی کافی برای حفظ صلح جهانی بسته نیاورده چاره ای جز صرف قسمت مهمی از بودجه و درآمدملی کشور برای امور دفاعی وجود ندارد (صحیح است) .

امیدواریم این جنگ که نتیجه ناتوانی سازمان ملل متعدد در اجرای تصمیمات و مصوبات خود میباشد درس عربی برای قدرتمندان جهان باشد تا سازمان ملل متعدد را در اجرای تصمیمات خودباری کند و باشتر اک مساعی در تدوین و اجرای يك برنامه کامل خلیع سلاح جهانی از تکرار این فجایع در آینده جلوگیری نمایند همانطور که شاهنشاه آریامهر بارها تأکید فرموده اند تنها در چنان شرایطی است که ملت های جهان میتوانند قسمتی از هزینه های را که اکنون خرج تسلیحات میکنند آزاد نمایند و برخلاف خود در راه پیش فنهای اقتصادی و اجتماعی بیافزایند (احسن - احسن) .

رئيس - آقای دکتر علومی بفرمائید .

دکتور ضاعلومی - بنام خدا و بنام شاهنشاه آریامهر رهبر انقلاب بزرگ شاه و ملت (احسن)

جناب آقای رئیس ، همکاران محترم ، کمال افتخار و مباحثات را دارم که از سوی سازمان دانشگاهیان ایران ، استادان - دانشجویان - فارغ التحصیلان بپژوهشگران دانشگاهی مرانج جان نثاری و جنبایزی دانشگاهیان را نسبت به شاهنشاه ایران و خاتدان جلیل سلطنتی بعرض مجلس شورای ملی بر سامن (احسن) .

تصمیمات و اقدامات سازمان ملل متعدد برای برقراری يك صلح عادلانه در خاورمیانه پشتیبانی کرده و قطعنامه شماره ۲۴۲ مورخ ۲۲ نومبر ۱۹۶۷ شورای امنیت از طرف ایران بعنوان اساس يك صلح شرافتمدانه در خاورمیانه شناخته شده است . آقای خلعتبری وزیر امور خارجه ایران ضمن نطقی که یک‌گهفته قبل از شروع جنگ جدید اعراب و اسرائیل در بیست و هشتین مجمع عمومی سازمان ملل متعدد ابراد کرد نگاهداری سرزمینهای اشغالی را غیرقابل قبول شمرد و سیاست دولت شاهنشاهی ایران را درباره بحران منطقه عربی خاورمیانه طی این جملات بصراحت بیان کرد که «رفع بحران منطقه عربی خاورمیانه بر اساس مذاکره بین طرفین فقط در صورتی امکان پذیر است که برای خروج قوا ای اسرائیل از سرزمینهای اشغال شده اعراب و اجرای مقررات دیگر قطعنامه ۲۴۲ شورای امنیت که شامل یافتن راه حلی عادلانه جهت مسئله آوارگان عرب فلسطین میگردد تضمین معقولی وجود داشته باشد» .

قطعنامه ۲۴۲ که حدود شش سال قبل باتفاق آراء درشورای امنیت تصویب شد و بکرات اجرای آن از طرف مجمع عمومی و شورای امنیت سازمان ملل متعدد توصیه شده است لزوم تخلیه سرزمینهای اشغال شده اعراب را در ازاء شناسائی حق حاکمیت اسرائیل و آزادی کشته را برای آنکشور در آبهای بین المللی تأکید میکند . متأسفانه این قطعنامه با وجود تلاش سازمان ملل متعدد موقع اجراء در نیامد و نتیجه عدم توفیق سازمان ملل در اجرای این قطعنامه جنگ پردمنه و خانمان‌سوزی است که اکنون در منطقه عربی خاورمیانه شاهد آن هستیم .

تصور میکنم همه نمایندگان محترم با اینجابت در اظهار تأسف از وضعی که موجب بروز جنگ کنونی خاورمیانه شده شریک هستند و همه آرزومندند که هر چه زودتر این جنگ خانمان‌سوز خاتمه یافته و موجبات استقرار يك صلح شرافتمدانه در منطقه عربی خاورمیانه فراهم شود (صحیح است) ، البته برقراری صلح در خاورمیانه تنها با تشکیل جلسه شورای امنیت و صدور قطعنامه ای برای برقراری آتش بس امکان پذیر نیست ، زیرا در گذشته نظری این قطعنامه ها صادر شده و بفرض قبول آن از طرف متخاصین

دشت پهناوری بدست مبارکشان بزمین زده شد و در حال حاضر شهرک تعیز و پاکیزه ای با تمام وسائل يك زندگی مرغ روستائی و مردمی شاد و شادمان شامل شده است برای صالحان سهام این شرکت که با جان و دل مقدم شهبانوی گرامی را گلباران میکردد فراموش شدنی نیست بخصوص که اولیاء و زارت تعاؤن و امور روستایی شهبانوی نیکوکار با وجود هزینه سنگین و قابل ملاحظه ای که در بردارد معهدا از طریق دولت خدمتگزار مورد توجه قرار گرفته و کارهای زیر بنای آن مانند تصویب طرح - تأمین اعتبار - انعقاد راداد وغیره پایان یافته ولادت شهبانوی نیکوکار که خطوط اصلی سیمایی معمول لها را صفا - عاطقه نوع پروری و انسانیت تشکیل داده است از طرف خود و نمایندگان استان کردستان مرز داران شد (صحیح است) .

موضوع اساسی دیگر که قبلا جزو خواسته های استان از طرف نمایندگان بعرض رسید ایجاد مرکز عظیم دامداری و دامپروری توأم با صنایع مربوط بدام در دشت اوپانو واقع در بین راه سندج سقز بود که در سفر اخیر پیشرفت کارهای اسنفار فرمودند بعرض رسید قسمتی از این طرح بزرگ و مفید مملکتی خوشبختانه با علاقمندی اولیاء و معاشرزی و منابع طبیعی بنام «طرح مرتعداری اوپانو » مطالعه و پس از طی مراحل مقدماتی تصویب و آماده پیاده شدن در ۳۲ قریب است که این خود طبیعه بررسی و تصویب طرح عظیم دامداری در این منطقه خواهد بود (صحیح است) .

نیس - آقای طلوعی بفرمائید .
طلوعی - جناب آقای رئیس ، نمایندگان محترم ، همانطوریکه نمایندگان محترم استحضار دارند از ده روز قبل باینطرف آتش جنگ بزرگی در منطقه عربی خاورمیانه روشن شده و طی دور و زگذشه علاوه بر خسارات مالی فراوان که میزان آن طی همین مدت کوتاه در حدود چهار هزار میلیون دلار برای طرفین برآورد شده دهها هزار نفر جان خود را از دست داده و مناطق مهمی آماج بمباران های شدید هوایی قرار گرفته است (صحیح است) .

قریب هشت هزار هکتار اراضی مزروعی - نوسازی شهرها - ایجاد مدارس حرفه ای - احياء صنعت قالی بافی و صنایع محلی - حفظ و تکثیر جنگلهای منطقه و ایران ، اولین رهبر جهانی که در بحبوحة سومین جنگ آعزاب و اسرائیل با قاطعیت اشغال سرزمینهای دیگران را بزور محاکوم کردن بدارها ضمن نقطه های مصاحبه های خود در ایران و مجامع بین المللی خطر ادامه این وضع و امکان بروز جنگ جدیدی را در این منطقه گشود کرده بودند (صحیح است) نمایندگان محترم شاهنشاهی این برنامه های و در مسیر تکامل قرار گرفته است که انجام این برآوردهای عمرانی مایه سپاسگذاری و حق شناسی مردم کردستان میباشد (احسن) .

بدیهی است بازدید علیا حضرت شهبانو از شرکت سهامی زراعی «فرح پهلوی » واقع در ۶۴ کیلو متری سندج که پنجسال قبل اولین کلنگ شروع کار را در

۵- تقدیم: ۱- لایحه اصلاح ماده ۳۷ قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی ۲- لایحه الحق یک تبصره به ماده ۳ قانون شمول قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی به افسران و درجه داران و افراد شهریان کل کشور ۳- لایحه قانون انتقال عرصه واعیان و ماشین آلات کارخانه‌نان ماشینی ۲۵ تنی در سازمان غله کشور بازمان تعاوینی مصرف کادر نیروهای مسلح شاهنشاهی و سلیمانی تیمار سپهبد کاتوزیان معاعون وزارت جنگ

رئیس - تیمار سپهبد کاتوزیان فرمایشی دارید بفرمائید.

تیمار سپهبد کاتوزیان (معاعون وزارت جنگ)

با جازه مقام ریاست و نمایندگان محترم سه لایحه است تقدیم میکنم اول لایحه انتقال کارخانه نان ماشینی ۲۵ تنی از سازمان غله بازمان تعاوین نیروهای مسلح شاهنشاهی لایحه دوم که تقدیم میکنم در خصوص فعلی در حدود ۴۰۰ نفر پاسیان یکم در شهریانی هستند که برای نیل به ترتیب باید آموزشگاه سرپاسانی بینندلوی نه مقدورات شهریانی اجازه میدهد که این استندعای بکند و از طرف دیگر اگر این تعداد را بفرستند به آموزشگاه، انتظامات شهر میخواهد لایحه ای تقدیم میشود که این عده بترتیبی بتوانند بترفع نائل شوند. لایحه سوم که تقدیم میشود یکی از شرایط اصلی نیل بدرجه سرتیپی طی دوره دانشگاه جنگ است ولی مادرارتش تخصصهای دیگری داریم

که مثلاً افسرانی هستند که دانشکده مدیریت رادرکشور های خارج دیده اند و در رشته مربوط کارمیکنند چون ما تعداد کافی از این قبیل افرادنداریم که دوباره بفرستیم دانشگاه جنگ را بینند اینها این دانشگاه مدیریت را که دیده اند بشرط اینکه در همان شغل مدیریت انجام وظیفه کنند بینندند باقی اینها این دانشگاه میگردند. کشور بدرجه سرتیپی مفتخر شوند (نمایندگان مبارکه است).

رئیس - لوایح به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۶- تقدیم لایحه تغییر بودجه سال ۱۳۵۱ مجلس شورای ملی بوسیله آقای مصطفوی نایبینی کارپرداز مجلس شورای ملی

رئیس - آقای مصطفوی فرمایشی دارید بفرمائید.

مصطفوی نایبینی (کارپرداز مجلس شورای ملی)

اصلاح بودجه است یکی مربوط بشرکت برق منطقه ای استان اصفهان و یکی اصلاح بودجه برق منطقه ای استان فارس که طبق قانون بودجه باید تصویب کمیسیون محترم بودجه مجلس شورای ملی بر سر تقدیم میشود و استندعای ارجاع به کمیسیون بودجه را دارم و استندعای دیگری است مربوط باصلاح آئین نامه اجرای بند های هشت و نه و ده قانون مالیاتهای مستقیم در خصوص معافیت سازمانهای تحصیلی از مالیات بردرآمد چون بوج موجب مقررات فعلی مؤسسه ای هزینه های آنها و اساسname آنها تحت نظرت وزارت علوم و آموزش عالی یا مؤسسه اوقاف باید از معافیت مالیاتی برخوردار هستند و بعضی از مؤسسات این شرط را در آن آئین نامه فاقد هستند بنابراین تبصره ای پیشنهاد شده برای اصلاح بند ۹ و ۱۰ قانون مالیات مستقیم که در مورد مؤسسه ای آنها پس از انحلال یکی از وزارت خانه ها یا مؤسسه ای و استفاده از دانشگاهیان در برنامه زیریها و واحدهای طرح و برنامه باشد ملت ایران در شجاعت و شهامت و فداکاری را از رهبر خود از شاهنشاه ایران میآموزد با الهام از آیه شریفه فضل الله المجاهدین علی القاعدین توفیق دولت جناب آقای هویدا در همه مراحل خدمتگزاری به شاهنشاه و ملت ایران آرزومند و این ندای قلبی ماست که عرض میکنم جاوید شاهنشاه آریامهر هر برگ انتقال باد و ملت ایران با هر اقدام ضد ملی و ضد میهنی مبارزه میکند

بطوریکه استحضار دارند اتومبیل های که به مؤسسات مختلف دولتی بعنوان اتومبیل خدمت داده میشود بایستی بمحض آئین نامه در کمیسیون های دارائی مجلسین اجازه داده شود و در فهرست مربوط با تومبیل های اختصاصی نام آن مؤسسه قید شود یکی از این مؤسسات که بمحض آئین نامه مصوب حق داشتن اتومبیل اختصاصی داشته است فروشگاه فردوسی بود بطوریکه استحضار دارید فروشگاه فردوسی بمحض قانونی که تصویب فرموده اید بر چیده شده و حالا بجای آن سازمان تعامل داده شود در آن لیست نام فروشگاه فردوسی حذف و نام این سازمان قید گردد استندعای ارجاع به کمیسیون های مربوط را دارد.

رئیس - لوایح به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۷- تقدیم لایحه تغییر بودجه سال ۱۳۵۱ مجلس شورای ملی بوسیله آقای مصطفوی نایبینی کارپرداز مجلس شورای ملی

اقتصادی و انسانی ترین فلسفه های انقلابی را در بر تو رهبری خویش را نسبت بشاهنشاه محبوب ایران و نظام مقدس شاهنشاهی و اصول ایدئولوژی انقلاب شاه اقامه گروههای ملت ایران هر نوع و ملت بهیشگاه مبارکملو کانه معوض میدارند و هم سخن پیش در باشگاه حزب ایران نوبن در جلسه نیایش سازمان دانشگاهیان ایران دوستان عزیز من که در پارلمان تشریف دارند ملاحظه فرمودند که استادان و دانشجویان درستگر میهنی و ملی سازمان دانشگاهیان ایران چگونه برای هر نوع جانبازی در راه پیشبرد اهداف مقدس شاهنشاه ایران آمادگی دارند و موج احساسات دانشگاهیان را دربرید باعوامل بیگانه پرست ملاحظه فرمودند (احسن). این همکاری بینواند در زمینه هماهنگی و کار در سازمانهای مسئول مبارزه با گرانفروشی و نظارت بر این امر اساسی باشد و نیز میتواند با پژوهش های اقتصادی و اجتماعی واستفاده از دانشگاهیان در برنامه زیریها و واحدهای طرح و برنامه باشد ملت ایران در شجاعت و شهامت و فداکاری را از رهبر خود از شاهنشاه ایران میآموزد با الهام از آیه شریفه فضل الله المجاهدین علی القاعدین توفیق دولت جناب آقای هویدا در همه مراحل خدمتگزاری به شاهنشاه و ملت ایران آرزومند و این ندای قلبی ماست که عرض میکنم جاوید شاهنشاه آریامهر هر برگ انتقال باد و ملت ایران با هر اقدام ضد ملی و ضد میهنی مبارزه میکند مراسم نیایش ملت ایران بدرگاه ایزد قادر متعال و مجالس دعاوی ثنا به شکرانه سلامتی اعلیحضرت همایون شاهنشاه آریامهر و علیحضرت شهبانوی ایران و الاحضرت همایون ولايته باشکوه و عظمت در سراسر ایران زمین برگزار میشود (صحیح است) و این خود اعلام ژرفانی پیوندنگستنی میان شاهنشاهی ایران - شاهنشاه ایران و ملت اصیل و مبارز ایران است (صحیح است) شاهنشاهی ایران جاوید است. نظام مقدس شاهنشاهی بر قلوب میلیونها و در ژرفانی وجود میلیونها ایرانی است. نظام شاهنشاهی و انقلاب ایران جیات ما است هستی ما است. مظہر استقلال و حاکمیت است - مظہر انسانی ترین فلسفه های حقوق بشر و اصول عدالت تجلی گر مستحکمترین سیستم اداری و مملکتی - پایه اساسی ثبات و امنیت و حفظ موجودیت و تمامیت ارضی و استقلال مملکت ما است که در جهان متعدد اموروزیان رشد

۳- تصویب صورت جلسه

رئیس - نسبت به صورت جلسه دفعه گذشته نظری نیست؟ (اظهاری نشد) صورت جلسه تصویب میشود.

۴- تقدیم: ۱- اصلاح بودجه سال ۱۳۵۱ شرکت

سهامی سازمان آب منطقه ای فارس - ۲- اصلاح بودجه سال ۱۳۵۲ شرکت سهامی سازمان آب منطقه ای اصفهان - ۳- لایحه اصلاح بند های ۱۰۹۹۸ ماده ۲۵۰ قانون مالیاتهای مستقیم - ۴- اجازه حذف نام شرکت سهامی فروشگاه فردوسی از فهرست منضم به آئین نامه اجرائی تبصره ۶۸ بودجه سال ۱۳۴۴ کل کشور و اضافه شدن نام سازمان تعاوین مصرف شهر و روستا به فهرست مزبور ، بوسیله آقای قوام صدری وزیر مشاور و معاعون نخست وزیر.

رئیس - آقای قوام صدری بفرمائید.

قوام صدری (وزیر مشاور و معاعون نخست وزیر) - با اجازه مقام محترم ریاست و نمایندگان محترم دو

مذاکرات مجلس شورای ملی

جله ۱۲۸

با جازه مقام ریاست نمایندگان محترم لایحه تغییری
بودجه سال ۱۳۵۱ مجلس شورای ملی را برای استعفای
و بررسی نمایندگان محترم تقدیم میکنم.

رئیس - تغییر بودجه سال ۱۳۵۱ مجلس شورای
ملی برای بررسی به کمیسیون محاسبات ارجاع
میشود.

۲- طرح و تصویب گزارش بکشوری کمیسیون
بودجه راجع به لایحه برقراری مستمری
وراث مرحوم رضا ضیاء احمدی و مرحوم
علی معیری وارسال به مجلس سنا

رئیس - گزارش بکشوری برقراری مستمری درباره
وراث مرحوم رضا ضیاء احمدی و مرحوم علی معیری
مطرح است قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)
گزارش از کمیسیون بودجه بمجلس
شورای ملی

کمیسیون بودجه در جلسه شنبه ۲۳ تیر ماه ۱۳۵۲
با حضور آقای دکتر کاشفی معاون وزارت
لایحه شماره ۸۵۲۴۵ - ۱۳۵۲/۴/۱۳. دولت راجع به برقراری
مستمری درباره وراث مرحوم رضا ضیاء احمدی دیر

پیش و نماینده سابق مجلس شورای ملی و همچنین مرحوم
علی معیری دیر پیش فنی انتیتوکنولوژی را که در جلسه
سه شنبه ۱۹ تیر ماه ۱۳۵۲ به مجلس شورای ملی تقدیم گردیده
و بشماره ۸۰۷۳ چاپ شده است مورد درسیدگی قرارداد و
تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم
میدارد.

مخبر کمیسیون آموزش و پرورش - اسدالله موسوی
ماکوئی

رئیس - کلیات لایحه طرح است آقای دکتر متین
بفرمائید.

دکتر متین - جناب آقای رئیس، نمایندگان

محترم، از توجه خاص دولت خدمتگارهای دارالاحص
خدمات شایان توجه وزیر آموزش و پرورش در تقدیم
این ماده واحده برای برقراری مستمری درباره یکی از
همکاران ما که از میان ما رفته موجب تشکر و سپاس
نمایندگان ملت و اینجانب است (صحیح است) همکاران
عزیز میدانند که مرحوم ضیاء احمدی در دوره گذشته و
مدتی هم در این دوره از خدمتگاران صدیق مملکت و
شاهنشاه و باسابقه ممتد خدمت فرنگی از افراد بسیار
خوشان این کشور بوده است (صحیح است) خداوند

شاردروان مرحوم ضیاء احمدی را بیامزد و خانواده او
صیر جزیل عنایت فرماید با تصویب این لایحه خانواده
و بازماندگان دو فرنگی که یکی همکار قدیمی مابود و
آن دیگری مرحوم معیری که دیر و خدمتگزار جامعه
بود از مستمری مقرر برخوردار میشوند از این و از توجه
دولت «وزارت آموزش و پرورش بالاخص بطبقه معلمین
کشور از طرف نمایندگان محترم و خودم تشکر میکنم
بارعابت مقررات مربوط به حقوق وظیفه وراث مستخدمین

جله ۱۲۸

مذاکرات مجلس شورای ملی

صفحه ۱۲۸

جوانشیو - جناب آقای رئیس، همکاران محترم،
اوام روزگار به اخلاق زنده‌اند، قومی که گشت فاقد
اخلاق زنده نیست، خوشابحال‌ما و خوشابحال معلمی
که سخن پیرامون فضائل و ملکات اخلاقی ویزمانی
میروند که در رثاء و رحلت بزرگترین معلم انسانی بکی
دو روز دیگر سوگوار خواهیم بود (صحیح است).

همواره من معتقد بوده‌ام و این اعتقاد تاریخی بوده
است که قوام و دوام ملت‌ها و افتخار ملت‌ها در
تاریخ بر اساس بنیادها و نهادهای اخلاق و احترام به
ارزش‌های اجتماعی و اخلاقی است علم و معلم ارزش-
های ابدی و ازلی، ارزش‌هایی که تمدن جهان، تاریخ
جهان، گذشته جهان، آینده جهان را ساخته همه جای
تاریخ نام معلمان بزرگ است از سفراط عالی مقام
گرفته تا بزرگترین انسان عالی معلم بزرگ قرن و
قرن و عصر و اعصار امام اول شیعیان، ماحق داریم
هر کجا صحبت از اخلاق و گفتگو پیرامون ارزش‌های
اخلاقی است بخاطر نسل جوان صحبت کنیم، دوست
من آقای دکتر متین پیرامون این لایحه بقدر کافی در
درباره خانم وزیر صحبت کردن‌من بی‌نیاز از تعریف
هست من درباره آورندگان لایحه صحبتی نمیکنم در
باره جامعه و برها ای از زمان صحبت میکنم که ارزش
های اخلاقی آنچنان میدرخشد که لایحه‌ای برای معلم
به مجلس شورای اسلامی می‌آید و لایحه‌ای برای تجلیل از
اخلاق انقلابی و رفتار انقلابی شریف فردی که درنهاد
معلم و آموزگار است (احسن) درست این لایحه و
محنوتی این لایحه تقارن با فرمایشات رهبر انقلاب،
در افتتاح مجلسین دارد، این نشانه و روشنگر تحولات
عظیم کشور ماست، ما باید در کنار این وقایع و
مسائل بعنوان یک ماده واحده کوچک و خرد بگذریم
بلکه مسئله بس عظیمتر از آنست که ما از کنار آن با
اهمال بگذریم، باید برای نسل جوان صحبت بکنیم،
مجلس شورای اسلامی برای جوانان و نسل جوان بگفتگو
بنشیند گفتگو در آئین درویشی نبود، ورنه با تو گفتگوها
داشتم. مجال سخن تنگ است والا درباره فضائل
تفوای معلم و اخلاق معلم در ساختمان تند و قرنگ
جهانی و معارف اسلامی سخن‌ها بود که باید گفته شود

(احسن) ولی همکاران محترم خوب اطلاع دارند که
چندی پیش دست اجل طومار زندگی یکی دیگر از
همکاران عزیز ما (مهندس قادرپناه) را در نور دید و اورا از
میان ما برد او در بک حادثه اتومبیل ازین رفت
 قادرپناه هم از افراد خدمتگزار فرهنگی بود و در دوره
خدمت پارلمانی لیاقت و صداقت و خدمتگزاری صادقانه
را نسبت بشاهنشاه و حوزه انتخابیه اش نشان داده از خدای
بزرگ برای مرحوم قادر پناه طلب مغفرت میکنم و
آرزومند شادروان در آن دنیا مأجور باشد و خانواده اش
هم صیر جزیل عطا کند تقاضا میکنم وزیر محترم آموزش
و پرورش یک چنین مستمری را درباره آن مرحوم برقرار
بکند و ماده واحده ای را تقدیم کند ولی منظور دیگری
داشتم که میخواستم از دولت خدمتگزارهای دیدگار
در فکر کارمندان دولت و معلمین که سربازان شاه و ملت
هستند در فکر آسایش و رفاه آنها و خانواده‌شان باشند
و همچنین با توجه خاصی که بنمایندگان ملت و نمایندگان
مجلس دارند یک قانون جامعی بیاورند که این قانون
برای همیشه تصویب شود که احتیاجی نباشد هر بار برای
پیش آمدی یک لایحه برقراری مستمری تقدیم مجلس شود
و بطرور کلی خدمتگزاران دولت و نمایندگان مجلس که
جز خدمت صادقانه شاه و مملکت هدفی ندارند در موقع
سخت و مشکل زندگی بیش از آنچه هست یاری نمایند
و جدا دارد اگرچنین تصادف و پیش آمدی برای آنها رخ
داد این توجه بشود که خانواده آنها در رفاه و آسایش
خواهند بود توجه دولت را باید موضوع جلب میکنم و
از توجهی که در موارد گذشته بعمل آمده صمیمانه تشکر
میکنم ابیدوارم نمایندگان محترم در تصویب این لایحه
خدمت خودشان را باید دوست مرحوم و مرحوم معیری
بنمایند.

دکتر بخطابی (معاون وزارت آموزش و پرورش)-
در مورد مرحوم مهندس قادرپناه هم اقدام شده است.
رئیس - نظر بزرگی در کلیات لایحه نیست؟ (اظهاری
نشد) بورود در مکور ماده واحده رأی میگیریم خانمها و
آقایانی که موافقند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر
برخاستند) تصویب شد. در ماده واحده نظری نیست؟
(اظهاری نشد) کلیات آخر لایحه مطرح است آقای
جوانشیو بفرمائید.

مگر نگفتندن علمی حرفاً فقد صیرنی عداً این است مقام معلم در معارف اسلامی با اینکه باید باشندگاهها و دانشکده‌ها باین نکته اشاره کنم و از کنارش بسادگی نگذرم تمدن بزرگ‌همان است که محمد فرموده بزرگ‌مان تکرار فرمود دروازه طلائی علم و تقوی و شرف انسانی است این است مفهوم تمدن آن تمدنی که امروز دنیا غرب سرگردان رسیدن باین تمدن است این است سرگردانی سازنده ایران امروز و ایران فردا و آینده روشنی است آقای دکتر یاسمی تمدن بزرگ را شنیده‌اند. جناب دکتر یاسمی استاد دانشگاه و ضمناً از معتقدان تمدن بزرگ‌گند تمدن بزرگ در معنی یعنی فرهنگ اسلام یک دروازه طلائی علم همان مفهوم و معنی که فرمود که من شهر علم علیم دراست، آن در دورازه تمدن بزرگ است یعنی اعاده به علم علی به شرف علی به عظمت روح والای علی آن دروازه تمدن طلائی مملکت است که رهبر ایران اشاره می‌کند بهمین دلیل است که اگر مقاطعه کاری سترک می‌بیرد چنین لایحه‌ای بمحاسن نمی‌آمد این لایحه در معنی کوچک است در مفهوم آن ماده واحده بزرگ تعجیل از علم است، تعجیل از دانش است تندیس از اخلاق و شرف انسانی است که مردوچیزی نامشروع از خود بسادگار نگذشت والاجه بسیار کسانی که می‌بیرند و میراث گران قدر از خود بسادگار می‌گذارند و دچار اداره مالیات و متخصصان مالیات می‌شوند که بدرخانه شان پیش آگهی می‌فرستند. بحمد الله که مجلس انقلابی به پیروی از نیات رهبر انقلاب که همواره تأکید به تقوی و شرف می‌فرمایند و اعلام مبارزه بافساد را در افتتاح مجلسین اعلام فرمودند اینها همه بشارتی است خوش آمدۀ است روشی تمدن که مان‌نظارش را داریم آن تمدن علم است و تقوی و شرف و مردمی در پایان نیز می‌گوییم.

اقوام روزگار با خلاق زنده‌اند، قومی که گشت فاقد اخلاق زنده نیست، بحمد الله که ما قدم در حیات واقعی انسانی گذاشته‌ایم، رفتار حکومت و رفثار مجلسین من خیلی خوشحالم که می‌بینم آقای کاظم مسعودی هم باشوق و علاقه بعرايض بنه گوش می‌کنند آن اخلاق و تقوی جامعه و رفتار انقلابی که باید در همه جا به جوانها تلقین و القاء کنیم این وظیفه هر فرد انقلابی است این وظیفه‌ای است که از لیدر فراکسیون گرفته تدبیر کل که

شاہنشاهی بنحوی از انجاء برای تحصیل اشخاص موضوع این بدمتحمل شده و مبالغی که بازاء تحصیل آنها بطور نقدپرداخت کرده است.

تبصره ۲ - در مورد صاحبان حرف پزشکی یک سال خدمت در مناطق گرسنگ و نامساعد برابر ۱۸ ماه خدمت در سایر مناطق محسوب می‌شود. مناطق مذکور بعوج آئین‌نامه‌ای خواهد بود که بتصویب وزارت جنگ میرسد.

تبصره ۳ - تقاضای استغفاری درجه داران منوط بداشتن حد اقل پنج سال خدمت و موکول بتصویب مقامات مذکور در ماده ۱۹ می‌باشد.

تبصره ۴ - در زمان جنگ یا بحران‌های سیاسی و وضع غیرعادی که بیم آغاز مخاصمات می‌رود استغفار مطلقاً پذیرفته خواهد شد.

تبصره ۵ - افسران و کارمندانی که از خدمت مستعفی شده‌اند در صورت تقاضای شخصی هرگاه حائز شرایط زیر و مورداً احتیاج باشند فقط برای یکمرتبه با یک درجه پایین‌تر ممکن است بخدمت معاودت نمایند. ۱- در مدت برکناری محکومیت مؤثر بعلت ارتکاب جنحه یا جنایت نداشته باشند.

۲- مدت برکناری آنان بیش از سه سال نباشد. مخبر کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری رضا پیرزاده

گزارش شور دوم از کمیسیون دارایی مجلس شورای ملی

کمیسیون دارایی در جلسه ۱۸۵۲ تیرماه ۱۳۵۲ با حضور تیمسار سپهبد کاتوزیان معاون وزارت جنگ لایحه اصلاح بند ج ماده ۱۵ قانون استخدام نیروهای مسلح شاہنشاهی را برای شور دوم مورد رسمیت قرارداد و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا در تأیید گزارش کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری مجلس شورای ملی تقدیم می‌دارد. مخبر کمیسیون دارایی - امان الله ربیگی

(شرح زیر خوانده شد)

گزارش شور دوم از کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری مجلس شورای ملی

کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری در جلسه ۱۷ تیرماه ۱۳۵۲ با حضور تیمسار سپهبد کاتوزیان معاون وزارت جنگ لایحه شماره ۴۴۴۴ مورخ ۱۳۵۲/۲/۳۱ دولت مربوط باصلاح بند ج ماده ۱۵ قانون استخدام نیروهای مسلح شاہنشاهی را که گزارش شور اول آن بشماره ۷۷۴ چاپ گردیده است با توجه به پیشنهاد رسیده برای شور دوم مورد رسیدگی قرارداد و بالصلاحاتی تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا شرح زیر مجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

لایحه اصلاح بند ج ماده ۱۵ قانون استخدام نیروهای مسلح شاہنشاهی

ماده واحده - بند ج ماده ۱۵ قانون استخدام نیروهای مسلح شاہنشاهی بشرح زیر اصلاح می‌شود :
ج - استغفار - کسانیکه نیروهای مسلح شاہنشاهی برای تحصیل آنها هزینه‌ای پرداخت کرده باشد در صورت وجود یکی از شرایط زیر میتوانند استغفار دهند.

۱- پرداخت دوباره هزینه تحصیل.

۲- آنجام خدمت پس از خاتمه تحصیل معادله برابر مدت تحصیل که در هر صورت از ده سال تجاوز نخواهد کرد. کسانی که ضمن خدمت هزینه نیروهای مسلح شاہنشاهی دوره تخصصی را طی نموده‌اند باید دو برابر مدت دوره تخصصی را خدمت کنند و در صورتیکه مشمول قسمت اول این جزء نیز باشند این مدت بخدمت مقرر در قسمت اول این جزء اضافه می‌شود.

استغفار بوسیله سازمان مربوط پیشنهاد می‌شود و قبول آن موکول بتصویب اعلیحضرت همایون شاهنشاه خواهد بود.

تبصره ۶ - منظور از هزینه تحصیل موضوع بند ج این ماده اعم است از حقوق و مزايا و هزینه‌های زیست و پوشاش همچنین سایر هزینه‌های که نیروهای مسلح

مذاکرات مجلس شورای ملی

گزارش شور دوم از کمیسیون نظام
مجلس شورای ملی

کمیسیون نظام در جلسه ۲۶ تیرماه ۱۳۵۲ باحضور
تیمسار سپهد کاتوزیان معاون وزارت جنگ لایحه اصلاح
بنده ماده ۱ قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی
را برای شور دوم مورد رسیدگی قرار داد و تصویب
کرد.

اینک گزارش آنرا مجلس شورای ملی تقدیم
میدارد.

لایحه قانون تعیین تبصره ۱ بند ب ماده ۵ قانون
استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی بزاندارمری
کل کشور

ماده ۹ واحده - از تاریخ تصویب این قانون
مقررات اختصاصی استخدامی موضوع تبصره ۱ بند
«ب» ماده ۵ قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی
مصوب تیر ماه ۱۳۵۰ شامل کارمندان غیر نظامی
زاندارمری کل کشور نیز خواهد بود و زاندارمری
کل کشور از مقررات مورد عمل ارتش شاهنشاهی
پیروی خواهد کرد.

مخبر کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری
رضا پیرزاده

گزارش شور دوم از کمیسیون نظام
مجلس شورای ملی

کمیسیون نظام در جلسه ۵ تیر ماه ۱۳۵۲ باحضور
نمایندگان دولت لایحه مربوط به تعیین تبصره ۱ بند ب
ماده ۵ قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی
زاندارمری کل کشور را برای شور دوم مورد رسیدگی
قرار داد و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا در تأیید گزارش کمیسیون امور
استخدام و سازمانهای اداری مجلس شورای ملی تقدیم
میدارد.

مخبر کمیسیون نظام - روح الله جعفری

گزارش شور دوم از کمیسیون دارائی
مجلس شورای ملی

کمیسیون دارائی در جلسه ۹ تیر ماه ۱۳۵۲ با
حضور نمایندگان دولت لایحه مربوط به تعیین تبصره ۱
بند ب ماده ۵ قانون استخدام نیروهای مسلح
شاهنشاهی بزاندارمری کل کشور را که گزارش
شور اول آن بشماره ۷۲۲ چاپ گردیده است با توجه
به پیشنهاد رسیده برای شور دوم موردرسیدگی قرارداد

جلسه ۱۲۸

مذاکرات مجلس شورای ملی

صفحه ۱۷

(شرح زیر خوانده شد)

و سازمانهای اداری را در این مورد تأیید و تصویب
کرد.

اینک گزارش آنرا مجلس شورای ملی تقدیم
میدارد.

مخبر کمیسیون دارائی - امان الله ریگی

گزارش شور دوم از کمیسیون کشور
مجلس شورای ملی

کمیسیون کشور در جلسه ۱۳ تیر ماه ۱۳۵۲ با
حضور خانم صوفی معاون وزارت کشور لایحه مربوط
به تعیین تبصره ۱ بند ب ماده ۵ قانون استخدام نیروهای
ملحق شاهنشاهی بزاندارمری کل کشور را برای شور
دوم موردنرسی قرارداد و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا تأیید گزارش کمیسیون امور
استخدام و سازمانهای اداری مجلس شورای ملی تقدیم
میدارد.

مخبر کمیسیون کشور - غلامرضا غضنفری
دليس - ماده واحده مطرح است آقای دکتر
الموتی بفرمائید.

دکتر الموتی - در مورد این لایحه بندۀ میخواستم
پیشنهاد کنم کارمندان غیر نظامی شهربانی هم مشمول
این مقررات بشوند امر لازمی است و چون لایحه در
شور دوم است استدعا میکنم از مقام محترم ریاست که
اجازه بفرمائید لایحه بکمیسیون برگردد و این موضوع
هم پیش بینی و رسیدگی شود. با مقامات دولت هم صحبت
شد دولت هم با این نظر موافق است که واقعاً هیچگونه
تبیعیتی بین زاندارمری و شهربانی نباشد اگر اجازه
بفرمائید من پیشنهاد میکنم که این لایحه به کمیسیون
برگردد (نمایندگان - صحیح است).

دليس - خانمهای و آقایانیکه موافقند لایحه به

کمیسیون برگردد خواهش میکنند قیام فرمایند (اکثر بر
خاستند) تصویب شد. لایحه به کمیسیونهای مربوط ارجاع
میشود.

**۱۰- طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون
دادگستری** راجع به لایحه ترجمه و تکثیر کتب و
نشریات و آثار صوتی و ارسال به مجلس سنا
دليس - گزارش شور دوم ترجمه و تکثیر کتب و
نشریات و آثار صوتی مطرح است قرائت میشود.

جلسه ۱۲۸

مذاکرات مجلس شورای ملی

و مصوبه شور اول را عیناً تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا مجلس شورای ملی تقدیم
میدارد.

لایحه قانون تعیین تبصره ۱ بند ب ماده ۵ قانون
استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی بزاندارمری
کل کشور

ماده ۹ واحده - از تاریخ تصویب این قانون
مقررات اختصاصی استخدامی موضوع تبصره ۱ بند

«ب» ماده ۵ قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی
مصوب تیر ماه ۱۳۵۰ شامل کارمندان غیر نظامی
زاندارمری کل کشور نیز خواهد بود و زاندارمری
کل کشور از مقررات مورد عمل ارتش شاهنشاهی
پیروی خواهد کرد.

مخبر کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری
رضا پیرزاده

گزارش شور دوم از کمیسیون نظام
مجلس شورای ملی

کمیسیون نظام در جلسه ۵ تیر ماه ۱۳۵۲ باحضور
نمایندگان دولت لایحه مربوط به تعیین تبصره ۱ بند ب
ماده ۵ قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی
زاندارمری کل کشور را برای شور دوم مورد رسیدگی
قرار داد و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا در تأیید گزارش کمیسیون امور
استخدام و سازمانهای اداری مجلس شورای ملی تقدیم
میدارد.

مخبر کمیسیون نظام - روح الله جعفری

گزارش شور دوم از کمیسیون دارائی
مجلس شورای ملی

کمیسیون دارائی در جلسه ۹ تیر ماه ۱۳۵۲ با
حضور نمایندگان دولت لایحه مربوط به تعیین تبصره ۱
بند ب ماده ۵ قانون استخدام نیروهای مسلح
شاهنشاهی بزاندارمری کل کشور را که گزارش
شور اول آن بشماره ۷۲۲ چاپ گردیده است با توجه
به پیشنهاد رسیده برای شور دوم موردرسیدگی قرارداد

معامله متقابل نسبت باتباع سایر کشورها نیز جاری است.

Reeves - در ماده ۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده ۱۱ رأی میگیریم خانه‌ها و آقایانیکه موافقند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۹ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۹ - اشخاصیکه عالمآ و عامدآ منکب یکی از اعمال زیر شوند علاوه بر تأیید خسارات شاکی خصوصی بحسب جنحه‌ای از سه ماه تا یکسال محکوم خواهند شد.

۱ - کسانیکه خلاف مقررات مواد يك و دو و سه این قانون عمل کنند.

۲ - کسانیکه اشیاء مذکور در ماده سه را که بطور غیر مجاز در خارج تهیه شده بکشور وارد یا صادر کنند.

Reeves - در ماده ۹ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده ۱۲ رأی میگیریم خانه‌ها و آقایانیکه موافقند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد: کلیات آخر لایحه مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بمجموع مواد و کلیات آخر لایحه رأی میگیریم خانه‌ها و آقایانیکه موافقند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه برای تصویب مجلس سنا فرستاده میشود.

۱۱ - تقديم لایحه پیشنهاد مقررات مربوط به تعیین تکلیف نسق‌های زراعی متوجه اموال مملوک المنفعه و باپردازی که در اجرای قوانین و مقررات اصلاحات ارضی به نملک دولت در آمد است بوسیله آقای رهبری معافون وزارت تعاقون و امور روزتاها

Reeves - آقای رهبری بفرمائید.

رهبری (معافون وزارت تعاقون و امور روزتاها) - جتاب آقای رئیس مجلس شورای ملی در اجرای قانون اصلاحی قانون اصلاحات ارضی مصوب ۱۹۰۴ تعدادی املاک مملوک المنفعه و باپرداز مازاد بر حد نصاب مالکین مشمول آن قانون بدولت منتقل شده که در حال حاضر بعلت نداشتن زارع صاحب‌نشق‌باگذاری آنهاقدامی بعمل نیامده است. از طرف دیگر در اجرای قانون تقسیم و فروش املاک مورد اجاره بزارعن مسأجرنیز عده‌ای از زراعی‌منشی‌ها و مشکلاتی نسقه‌های زراعی مورد اجاره خود را ترک کرده و مشکلاتی را فراهم کرده‌اند که برای رفع مشکل باستاند تبصره يك ماده واحده قانون تمدید مهلت و مواعده مختلف مقرر در قانون تقسیم و فروش املاک مورد اجاره بزارعن

Reeves - در ماده ۱۰ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده ۱۰ رأی میگیریم خانه‌ها و آقایانیکه موافقند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۱ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۱ - مراجع قضائی مکلفند ضمن رسیدگی بشکایت شاکی خصوصی بنقضای او نسبت بجلوگیری

ماده ۵۳۵ - بافسران وظیفه در صورتیکه در هر یک از دوره‌های خدمتی شئون و خصائص درجه خود را به تشخیص کمیسیونی مرکب از یعنی نفر از افسران قسمت مربوط و تأیید فرمانده یا رئیس قسمت (از مقامات سرتیبی و بالاتر) از دست بدنه با تصویب اعلیحضرت همایون شاهنشاه بزرگ ارتشاران و درج در فرمان همگانی ارشاد شاهنشاهی حسب مورد و اهمیت موضوع تا رتبه سربازی تنزیل درجه داده خواهد شد و بقیه خدمت وظیفه رادر کلیه دوره هاباهمان درجه و حقوق و مزایای همان رتبه انجام خواهد داد.

مخبر کمیسیون نظام - روح الله جعفری

گزارش شور اول از کمیسیون کشور
مجلس شورای ملی

کمیسیون کشور در جلسه ۴/۳۱ با ۱۳۵۲/۴
حضور نمایندگان دولت لایحه اصلاح مواد ۵۲ و ۵۳
قانون خدمت وظیفه عمومی را مورد رسیدگی قرارداد
و عیناً تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا در تأیید گزارش کمیسیون
نظام مجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون کشور - غلام رضا غضنفری
 Reeves - کلیات لایحه مطرح است آقای دکتر
الموتی بفرمائید.

دکتر الموتی - بطوریکه همکاران عزیز استحضرار
دارندیکی از قوانین بسیار مفیدی که در مجلس دوره قبل
تصویب شد قانون اصلاح قانون خدمت وظیفه عمومی بود
که براساس این اصلاح عده‌زیادی از مردم ایران توانستند
از مزایای این قانون بهره‌مند شوند بخصوص گروهی از
ایرانیان که در خارج از کشور بودند و تحصیلات عالی را
ادامه داده بودند قانون وظیفه عمومی این مشکل را حل کرد
یک مشکلی که در آن قانون بآن توجه شده بود ولی در قانون
صراحت نداشت وضع گروهی از افرادیست که در خارج
از کشور هستند و یا فارغ التحصیل شده‌اند یا تحصیلاتشان
ادامه دار در قانون جدید خدمت وظیفه عمومی گرچه وضعشان
را روشن کرده است ولی برای اینکه کار نظام وظیفه شان
روشن شود ناچار هستند از خارج بکشور مسافت کنند
مدتی منتظر بمانند تا کلیشان روشن شود از مدتها قبل

مستأجر در موارد خاص (مصوب ۴۹/۳/۱۷) مقرر است
ضمیمه تهیه وجهت طرح و تصویب کمیسیون‌های تعامل و
امور روزتاها مجلسین به پوست تقديم میگردد.
نخست وزیر وزیر تعامل و امور روزتاها
امیرعباس هویدا دکترونیان
 Reeves - لایحه بکمیسیون‌های مربوط ارجاع
میشود.

۱۲ - طرح گزارش شور اول کمیسیون نظام راجع
به لایحه اصلاح مواد ۵۲ و ۵۳ قانون خدمت
وظیفه عمومی

Reeves - گزارش شور اول اصلاح مواد ۵۲ و
۵۳ قانون خدمت وظیفه عمومی مطرح است قرائت
میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

گزارش شور اول از کمیسیون نظام مجلس
شورای ملی

کمیسیون نظام در جلسه ۴/۲۶ با حضور
نمایندگان دولت لایحه شماره ۸۲۴۴ مورخ ۱۱/۴/۱۳۵۲
راجع باصلاح مواد ۵۲ و ۵۳ قانون خدمت وظیفه عمومی
را که در جلسه روز سه شنبه ۱۹/۴/۱۳۵۲ به مجلس
شورای ملی تقدیم و شماره ۸۱۱ چاپ گردیده است مورد
رسیدگی قرارداد و عیناً تصویب کرد.
اینک گزارش آنرا به مجلس شورای ملی تقدیم
میدارد.

لایحه قانون اصلاح مواد ۵۲ و ۵۳ قانون خدمت وظیفه
وظیفه عمومی

ماده ۵۲-۱ - مواد ۵۲ و ۵۳ قانون خدمت وظیفه
عمومی بشرح زیر اصلاح میشود :

ماده ۵۲-۲ - اعطای درجات درجه داری و افرادی
به مشمولان خدمت وظیفه عمومی در هر یک از مراحل
خدمت وظیفه همچنین تنزیل درجه آنان از اختیارات
فرماندهان و رؤسای مربوط بارعایت مقرر است ماده ۱۹
قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی خواهد بود در
مورد تنزیل درجه موافقت کمیسیون مذکور در ماده ۵۳
این قانون ضروری میباشد.

عده‌ای از جوانان ایرانی که در خارج از کشور به تحصیل مشغول بودند نظریاتی داشتند که وضع مارا کنسولگریها رسیدگی کنند براساس همین نظر مطالعاتی شد امروز پیشنهادی خدمتمنان تقدیم میشود که تامدت ۲ سال

به کنسولگریها در خارج اجازه داده بشود که بوضع این گونه مشمولین رسیدگی کنند و تکلیفشان روشن شود (احسن) این خدمت ارزنهای است با آن طبقه تحصیل کرده مملکت که در خارج هستند و میخواهند وضعشان روشن بشود (صحیح است) اگر خاطرتان باشد در قانون نظام وظیفه قبلی ماده‌ای بود کسانی که زن و پیچه دارند و ۳۵ سال سن دارند معاف بشوند براساس آن ماده بطوریکه خود بنده اطلاع دارم تاکنون ۷۰۰ نفر پیش از آن ماده استفاده کرده‌اند برای خدمت بکشور برگشته‌اند. امیدوارهستیم که این پیشنهادهم موجب شود که عده‌دیگری از جوانهای ایرانی از مزایای این قانون نظام وظیفه که در اجرای اندیشه‌های شاهنشاهی برای خدمت بیشتر نسل تحصیل کرده بملکت شان است بتوانند بملکت برگردند و منشاء خدمات ارزنهای بکشورشان بشوند (صحیح است).

رجیس-نظر دیگری در کلیات لایحه نیست؟ (اظهاری نشد) بوزود در شور ماده واحده رأی میگیریم خانمه‌ها و آقایانیکه موافقند خواهیش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده واحده مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادررسیده قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مبنی‌مابد تبصره زیر بماده ۲۲ قانون خدمت وظیفه عمومی اضافه شود:

تصویه. نمایندگان کنسولی دولت شاهنشاهی ایران در کشورهای خارج می‌توانند مدت دوسال و سیله هیئت‌های مذکور در ماده ۲۵ قانون خدمت وظیفه عمومی بوضع مشمولان این ماده که تاریخ تصویب این تبصره در کشورهای خارج بوده‌اند رسیدگی نمایند.

رئيس فراکسیون پارلمانی حزب ایران نوین
مصطفی المرتی

(شرح زیر خوانده شد)

گزارش شور اول از کمیسیون کار و امور اجتماعی
مجلس شورای ملی

گزارش شور اول از کمیسیون اقتصاد

کمیسیون کار و امور اجتماعی در جلسه روز دوشنبه ۱۳۵۲/۳/۲۸ با حضور آقایان دکتر وحید مهدوی معاف و وزارت کار و امور اجتماعی و دکتر همایون فر معاف وزارت کشاورزی و منابع طبیعی و هبری معاف و وزارت تعاون و امور روابط امور کشاورزی را که از لایحه معوقه دوره بیست و دوم قانونگذاری بوده و بنایت‌پاسای دولت در جریان رسیدگی قرار گرفته است مورد رسیدگی قرارداد و با اصلاحات تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا تقدیم مجلس شورای ملی میدارد.

لایحه قانون کار کشاورزی

فصل اول - مقررات عمومی

ماده ۱۵۶- کارگر کشاورزی از لحاظ این قانون کنی است که بموجب قرارداد کار در مقابل دریافت مزد یا حقوق برای کارفرمای کشاورزی یا بحسب او در يك یا چند شغل از مشاغل کشاورزی در واحد های کشت و صفت و مزارع دولتی یا مزارع کشاورزی مکانیزه بکار اشتغال داشته باشد و در این قانون کارگر نامیده میشود.

تبصره - زارعینی که با اجرای قوانین و مقررات اصلاحات ارضی نفع‌های زراعتی خود را در اختیار گرفته و یا میگیرند و یا کارگران کشاورزی که برای این قبیل زارعین و یا شرکت‌های سهامی زراعی باش کنند های تعاونی تولید یا شرکت‌های تعاونی روستائی و یا کشاورزی و یا اراضی متعلق بخرده مالکان واقع در مناطق روستایی کشور در مقابل دریافت مزد جنسی یا نقدي و یا نقدي و جنسی توأم کار میکنند از مشمول این ماده خارج میباشند.

ماده ۲۵۶- قرارداد کار کشاورزی که در این قانون قرارداد کار نامیده میشود عبارتست از توافق کنی یا شفاهی که بموجب آن کارگر متعهد میشود در قبال دریافت حقوق یا مزد از کارفرما یک یا چند شغل از

کمیسیون اقتصاد در جلسه روز شنبه ۱۲ مهر ۱۳۵۲

با حضور نمایندگان دولت لایحه مربوط بموافقتنامه همکاری علمی و فنی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری خلق اهستان را مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه کمیسیون امور خارجه را در این مورد تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا تقدیم مجلس شورای ملی میدارد.

گزارش شور اول از کمیسیون علوم و آموزش عالی
مجلس شورای ملی

کمیسیون علوم و آموزش عالی در جلسه روز پنجشنبه ۱۳۵۲/۴/۲۱ با حضور نمایندگان دولت لایحه مربوط بموافقتنامه همکاری علمی و فنی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری خلق اهستان را مورد رسیدگی قرارداد و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا در تأیید گزارش کمیسیون امور خارجه مجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون علوم و آموزش عالی - دکتر امیر

حسن زهرانی

رجیس- کلیات لایحه مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت به ورود در شور ماده واحده رأی میگیریم خانمه‌ها و آقایانی که موافقند خواهش می‌کنند قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده واحده مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) لایحه برای شور دوم به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۱۴- طرح گزارش شور اول کمیسیون کار و امور اجتماعی

راجع به لایحه کار کشاورزی

رجیس- گزارش شور اول لایحه کار کشاورزی
مطرح است قرائت میشود.

رجیس- لایحه پیشنهاد برای شور دوم به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۱۳- طرح گزارش شور اول کمیسیون امور خارجه
راجح به موافقتنامه همکاری علمی و فنی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری خلق اهستان

رجیس- گزارش شور اول موافقتنامه همکاری علمی و فنی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری خلق اهستان مطرح است قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

گزارش شور اول از کمیسیون امور خارجه

مجلس شورای ملی

کمیسیون امور خارجه در جلسه روز یکشنبه ۱۳۵۲/۴/۱۰ با حضور آقایان دکتر تاجبخش معاف و وزارت اقتصاد و دکتر میرعلاء معاف و وزارت آموزش عالی لایحه شماره ۵۴۵۶۶ مورخ ۱۲/۲/۱۳۵۲ دولت

نقديمی مجلس سنا راجح بموافقتنامه همکاری علمی و فنی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری خلق اهستان را که در جلسه روز شنبه ۱۳۵۲/۴/۵ وصول آن از مجلس سنا اعلام و بشماره ۷۸۱ چاپ گردیده است موردرسیدگی قرار داد و مصوبه مجلس سنا را عیناً تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا شرح زیر تقدیم مجلس شورای ملی میدارد.

قایون موافقتنامه همکاری علمی و فنی

بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت

جمهوری خلق اهستان

ماده واحده - موافقتنامه همکاری علمی و فنی
بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری خلق اهستان مشتمل بر يك مقدمه و نه ماده که در تاریخ ۵ آبان

ماه ۱۳۵۱ برابر ۲۷ آکتبر ۱۹۷۲ بین نمایندگان مختار دو دولت در رو شو باسماء رسیده است تصویب و اجازه مبادله استند تصویب آن داده میشود.

مخبر کمیسیون امور خارجه - مهروش صفائی (مستوفی)

حداقل مزد یا حقوق بموجب آئین نامه ای که بتصویب شورای عالی کار کشاورزی خواهد رسید تعیین خواهد شد.

ماده ۱۶۵ - مزد یا حقوق کارگرزن و کارگر مرد برای کار مساوی یکسان است.

ماده ۱۷۶ - مزد یا حقوق کارگران در عدد

مطلوبات ممتازداز کارفرمابوده و باید قبل از سایر قروض حتی حقوق و دیون مالیاتی ثامین و پرداخت شود. در مقابل دیون کارگر بیش از یک چهارم مزد یا حقوق او را نمیتوان بازداشت و پرداخت نموده که اینکه دین مربوط به نفقة و کسوه افراد واجب النفقة کارگران باشد.

فصل پنجم - قراردادهای کار

ماده ۱۸۵ - در قرارداد کار نمیتوان مزایاتی کمتر از آنچه در این قانون برای کارگر مقرر شده منظور نمود.

ماده ۱۹۵ - قراردادهای کار که برای مدت معین یا برای انجام کار معین منعقد میشود بترتیبی که در قرارداد پیش بینی شده قابل فسخ میباشد. هر یک از طرفین که برخلاف شرایط اینگونه قراردادها رفتار کند مکلف بجز این خساره طرف دیگر میباشد. این خساره در صورت عدم تعیین تکلیف در قرارداد کار از طرف مراجع حل اختلاف مقرر در این قانون تعیین خواهد شد.

ماده ۲۰ - هرگاه قرارداد کار برای مدت نامحدود منعقد شده باشد هر یک از طرفین میتواند با سی روز اخطار کتبی آنرا فسخ نماید. کارگر اخراجی در صورتی که شش ماه متولی و یا بکمال متابوب نزد کارفرمای کار کرده باشد کارفرما موظف است در موقع فسخ قرارداد به نسبت هر شش ماه متولی یا بکمال کار متابوب معادل پانزده روز آخرين مزد یا حقوق را یعنوان مزایای اخراج بکارگر پرداخت نماید:

ماده ۲۱۵ - در صورتی که اخراج کارگر به تشخيص شورای حل اختلاف در اثر تقصیر او در انجام وظیفه باشد هیچگونه حقی باو تعلق خواهد گرفت و در غیر اینصورت علاوه بر حقوق مذکور در ماده ۲۰ حقوق کارگر از تاریخ اخراج تا صدور حکم پرداخت خواهد شد.

تبصره ۱ - روزهای تعطیل رسمی جزو ایام مرخصی کارگران محاسب نخواهد شد.

تبصره ۲ - موقع استفاده از مرخصی مزبور در هرسال باموافقت طرفین تعیین خواهد شد.

ماده ۱۱ - مأخذ محاسبه حقوق یا مزبور ایام تعطیل و مرخصی در مرور کارگران که بتناسب کارکرد خود حقوق یا مزد دریافت میدارند بموجب آئین نامه ای که بتصویب شورای عالی کار کشاورزی خواهد رسید تعیین میشود.

فصل سوم - شرایط کار زنان و اطفال

ماده ۱۲ - بکارگماردن اطفالی که سن آنها کمتر از ۱۲ سال نعم است در مشاغل کشاورزی منوع میباشد.

ماده ۱۳ - ارجاع کارهای سخت و زیان آور و کار در شب بکارگران زن و کارگرانی که کمتر از ۱۴ سال تمامدار ندممنوع است. ساعات منوعه کار بموجب آئین نامه ای که بتصویب شورای عالی کار کشاورزی خواهد رسید تعیین میگردد.

فصل چهارم - مزد یا حقوق

ماده ۱۴ - مزد یا حقوق باید بر حسب قرارداد کار بطور روزانه، هفتگی و یا ماهانه پرداخت شود. جانچه قسمتی از آن بصورت کالا باشد نحوه تحويل آن با موافقت طرفین خواهد بود.

آخرین قسط مزد یا حقوق در مرور قراردادهای کار که برای مدت معین یا انجام کار محدود و معین منعقد میشود حداقل در خاتمه مدت قرارداد کار باید پرداخت گردد.

ماده ۱۵ - وزارت کار و امور اجتماعی با نظر وزارت کشاورزی و منابع طبیعی وزارت تعاون و امور روساهاست به تعیین حداقل مزد یا حقوق در مشاغل یا مناطق یا مشاغل و مناطق مختلف کشاورزی اقدام خواهد نمود و حداقل مزبور پس از تصویب شورای عالی کار کشاورزی بموضع اجرا گذارده میشود. تازمانی که حداقل مزد یا حقوق تصویب نگردیده است حداقل مزد یا حقوق همان خواهد بود که بنا بر عرف هر محل بکارگر ساده در بدو اشتغال پرداخت میشود ضوابط مربوط به تعیین

مشاغل کشاورزی را در مدت معین یا مدت نامحدود برای کارفرما یا بحساب او انجام دهد.

ماده ۳۵ - مزد یا حقوق عبارتست از وجه نقد یا کالا و یا وجه نقد و کالا تواناً که بموجب قرارداد کار بکارگر داده میشود.

ماده ۴۵ - کارفرمای کشاورزی از لحاظ این قانون هر شخص حقیقی یا حقوقی است که کارگر طبق قرارداد کار برای او یا بحساب او دریک یا چند شغل از مشاغل کشاورزی کار میکند و در این قانون کارفرما نامیده میشود.

کلیه کسانی که بنحوی از انحصار از جانب کارفرما عهده دار اداره یا تصدی عملیات کشاورزی میباشند نماینده کارفرما محسوب شده و کارفرمای مسئول انجام کلیه تعهداتی است که نماینده گان مزبور درقبال کارگران در حد معرفت بعهده میگیرند.

ماده ۵ - مشاغل کشاورزی عبارتند از:
الف - کلیه کارهای مربوط به آنها کارگر
کردن زمین و کاشت و مراقبت های زراعی و پرداخت
وبهره برداری از انواع نباتات، اشجار اعم از اینکه هر
یک از کارهای فوق بادست یا ماشین انجام شود.
ب - کلیه کارهای مربوط به تهیه و توزیع آب از
منابع سطح اراضی و تحت اراضی برای مصارف
کشاورزی اعم از اینکه با ماشین با دست انجام شود.

ماده ۶ - کلیه کارگران کشاورزی باستثناء افراد زیر مشمول این قانون میباشند:
الف - مشمولین قانون استخدام کشوری یا سایر
قوانين استخدامی.
ب - مشمولین مقررات استخدامی که تهیه و
تصویب آن مقررات بموجب قانون بمرجع خاص محول
گردیده است.

ماده ۷ - خوبی اندان نسبی درجه اول کارفرما.
فصل دوم - مدت کار، تعطیلات و مرخصیها

ماده ۸ - ساعت کار گر بازه یکسال کار در شش ماه اول برای هر ماه یکروز و در شش ماه دوم برای هر دو ماه یکروز که مجموعاً از ۹ روز تجاوز نخواهد کرد حق استفاده از مرخصی با دریافت مزد یا حقوق

خواهد داشت.

ماده ۹ - مدت کار، تعطیلات و مرخصیها

ماده ۱۰ - ساعت کار گر بازه یکسال کار در شش ماه اول برای هر ماه یکروز و در شش ماه دوم از ده ساعت در شبانه روز یا ۶۰ ساعت در هفته تجاوز نماید. اوقات استراحت و صرف غذا جزو ساعت کار محسوب نمیشود.

فصل ششم - حل اختلاف

ماده ۲۲۵ - هر گونه اختلاف بین کارفرمای کارگر که در اجرای مقررات این قانون یا آئین نامه های مربوط با آن یا قرارداد کار بوجود آید در مرحله اول از طریق مذاکرات مستقیم بین کارفرمای و کارگر یا نمایندگان آنها حل خواهد شد.

ماده ۲۲۶ - در صورتیکه اختلاف از طبق مذاکره حل نشود موضوع ظرف سی روز با تقاضای کتبی یکی از طرفین نماینده وزارت کار و امور اجتماعی ارجاع خواهد شد. تصمیم نماینده مذبور جز در مورد مزد و اخراج کارگر قطعی و لازم الاجراء است.

ماده ۲۲۷ - چنانچه نماینده وزارت کار و امور اجتماعی در موضوع اتخاذ تصمیم کرده باشد نمیتواند در شورای حل اختلاف که بهمان موضوع رسیدگی مینماید عضویت داشته باشد.

فصل هفتم - حفاظت فنی و بهداشت کار

ماده ۲۸۴ - وزارت کار و امور اجتماعی مکلف است آئین نامه های مربوط به حفاظت فنی و بهداشت کار در کشاورزی رانه و برای تصویب بشورای عالی کار کشاورزی پیشنهاد نماید.

فصل هشتم - شورای عالی کار کشاورزی

ماده ۲۹۵ - دروزارت کار و امور اجتماعی شورای بنام شورای عالی کار کشاورزی تشکیل میشود که اعضاي آن عبارتند از:

۱- وزیر کار و امور اجتماعی یا معاون او که دریاست شورا را عهده دارد و خواهد بود.

۲- معاون وزارت کشاورزی و منابع طبیعی.

۳- معاون وزارت تعاون و امور روستاها.

۴- معاون وزارت کشور.

۵- معاون وزارت آب و برق.

۶- دونفر از افراد مطلع و بصیر در امور کشاورزی به پیشنهاد وزارت کار و امور اجتماعی و تصویب هیئت وزیران برای مدت سه سال.

تصویره ۹ - آئین نامه داخلی شورای عالی کار کشاورزی پس از تصویب شورا بموضع اجرا گذارده میشود.

ماده ۳۰۵ - وظایف شورای عالی کار کشاورزی عبارتست از:

۱- تصویب آئین نامه های مربوط به پیشنهاد وزارت کار و امور اجتماعی.

۲- اتخاذ تصمیم در مواردی که بمحبوب این قانون به عهده شورا محول گردیده است.

۳- تشخیص مشاغل کشاورزی علاوه بر آنچه که

آئین نامه ای که تصویب کمیسیون های دارائی مجلس نمایندگان تعیین خواهد شد.

ماده ۳۷۶ - در صورتیکه در شمول واجراه مقررات این قانون و قانون کار اختلاف نظری پیش آید رفع اختلاف و اتخاذ تصمیم نسبت بموضع درصلاحیت شورای عالی کار خواهد بود.

ماده ۳۷۷ - مقررات مربوط بسنديکا - اتحاديه - کنفراسیون - پیمانهای دستجمعی و بازرسی کار در کشاورزی با توجه باصول مقرر در قانون کار از طرف وزارت کار و امور اجتماعی تهی و پس از تصویب شورای عالی کار کشاورزی بموضع اجرا گذارده خواهد شد.

تصویره - ضمانت اجرا در مورد وادار نمودن اشخاص بقول عضویت سنديکا یا جلوگیری نمودن از عضویت آنان در سنديکا همانت که در قانون کار مقرر گردیده است.

ماده ۳۹۶ - بیمه کارگران کشاورزی مشمول این قانون تابع مقررات قانون بحیمه های اجتماعی مپاشند.

ماده ۴۰۰ - وزارت کار و امور اجتماعی مکلف است مقررات این قانون را ظرف پنجاه از تاریخ تصویب بتدریج باتأیید شورای عالی کار کشاورزی در سراسر کشور بموضع اجرا گذارد و در مناطقی که قانون بموضع اجرا گذارده میشود قبل از این مقتضی باطل اعلام برساند و در این نقاط کارفرمایان مکلفند کارگران خود را بلا فاصله بیمه نمایند.

ماده ۴۰۱ - شرکتهای سهامی زراعی و کارگران آنها منحصر اتابع قانون و مقررات مربوط به تشکیل شرکتهای سهامی زراعی میباشد.

مخدوم کمیسیون کار و امور اجتماعی - علی اصغر قدردان

گزارش شور اول از کمیسیون تعاون و امور روستاها

بنجليس شورای ملی

کمیسیون تعاون و امور روستاها در جلسه ۱۳۵/۲/۴ با حضور نمایندگان دولت لایحه مربوط به کار کشاورزی را مورد رسیدگی قرارداد و تصویب کمیسیون کار و امور اجتماعی را بالاصلاحاتی تصویب کرد. اصلاحات مربوط در جلسه روز دوشنبه ۲۵/۴/۱۳۵۲ بموجب این مذکور شورا اجرا گذارده خواهد شد.

در ماده ۵ این قانون ذکر شده است به پیشنهاد وزیر کار و امور اجتماعی.

فصل نهم - تخلفات و جرائم و ضمانت اجرائی

ماده ۳۷۱ - کارفرمایانیکه از اجرای مواد ۷، ۸، ۱۰، ۱۵ این قانون تخلف نماینده در هر مورد پرداخت جریمه نقدی از ۵۰۰۰ ریال تا بیست هزار ریال میباشد.

ماده ۳۷۲ - کارفرمایان مختلف از ماده ۱۳ این قانون بتأثیر جریمه نقدی از ۵۰۰۰ ریال تا بیست هزار ریال یا بایحس تأثیبی از ۶۱ روز تاسمه ماهی با بهردو مجازات محکوم خواهد شد.

کارفرمایان مختلف از اجرای مقررات ۱۲ سال تمام را بکار گمارند بعد اکثر مجازات مندرج در این ماده محکوم میگردد.

ماده ۳۷۳ - کارفرمایان مختلف از اجرای مقررات حفاظت فنی و بهداشت کار در کشاورزی رانه و برای تصویب بشورای عالی کار کشاورزی از این قانون در هر مورد پرداخت جریمه نقدی از ۵۰۰۰ ریال تا بیست هزار میباشد.

ماده ۳۷۴ - کارفرمایان یا نمایندگان آنان که مانع انجام وظیفه بازرسان کارشده و ازورود آنان مبحوطه تأسیسات یا عملیات کشاورزی مشمول مقررات این قانون جلوگیری نمایند یا از دادن اطلاعات و مدارک مربوط به بازرسی کار باشان خودداری کنند در هر مورد پرداخت جریمه نقدی بعلبلغ ۵۰۰۰ ریال محکوم خواهد شد.

ماده ۳۷۵ - نماینده وزارت کار و امور اجتماعی میتواند در کلیه جلسات مراجع رسیدگی به تخلفات ناشی از اجرای مقررات این قانون و آئین نامه های مربوط حضور بهمنانیده و از نظر وزارت کار و امور اجتماعی دفاع نماید.

فصل دهم - مقررات مختلفه

ماده ۳۷۶ - در مناطقی که وزارت کار و امور اجتماعی مقتضی بدانندگان ازین کارمندان دولت و مؤسسات و استه بدولت در آن مناطق با موافقت سازمان مربوط نماینده یا نمایندگانی برای اجرای این قانون انتخاب نماید. باین قیل مأموران حق الزحمه متناسبی پرداخت خواهد شد که میزان و نحوه پرداخت آن بموجب

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسة ۱۲۸

رئيس - کلیات لایحه مطرح است نظری نیست؟

(اظهاری نشد) نسبت بورود در شور موادر ای میگیریم
خانم هاوآقابانیکه موافقند خواهش میکنم قیام فرمایند
(اکثر برخاستند) تصویب شد، ماده اول قرائت مشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۵۱. کارگر کشاورزی از لحاظ این قانون کسی

است که بموجب قرارداد در مقابل دریافت مزدی حقوق
برای کارفرمای کشاورزی یا بحساب او دریک یا چندشغل
از مشاغل کشاورزی در واحدهای کشت و صنعت و مزارع
دولتی یامزارغ کشاورزی مکانیزه بکار اشتغال داشته باشد
و در این قانون کارگر نامیده میشود.

تبصره - زارعینی که باجرای قوانین و مقررات
اصلاحات ارضی سنهای زراعتی خود را در اختیار
گرفته و یامیگرند و یا کارگران کشاورزی که برای این
قیبل زارعین و یا شرکتهای سهامی زراعی یا شرکتهای
تعاونی تولید یا شرکتهای تعاونی روستائی و یا کشاورزی
و یا اراضی متعلق بخرده مالکان واقع در مناطق روستایی
کشور در مقابل دریافت مزدجنی یا نقدی و یا نقدی و
جنی توأم کار میکنند از شمول این ماده خارج میباشد.

رئيس - در ماده اول نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

پیشنهادهای رسیده قرائت مشود.

(شرح زیر خوانده شد)

مقام معظم مجلس شورای ملی

محترماً درخصوص لایحه قانون کار کشاورزی

پیشنهاد مینماید:

نظر باینکه فلسفه انقلابی لایحه مطروحه برخورداری
به طبقه زحمکش و عظیم مملکت از مزایای قانونی
قانون کار میباشد لذا محدود نمودن قانون بعدهای
معدود صحیح بنظر نمیرسد از اینجهت پیشنهاد مینماید
در صدر لایحه عنوان آن «دامپروری» نیز اضافه شود و
بهمین ترتیب در تمام مواد بعد از کلمه «کشاورزی»

دامپروری نیز اضافه گردد.

با تقدیم احترام - دکتر سید محمد رضا تنکابنی

کمیسیون کار و امور اجتماعی مورد تأیید قرار گرفت.
اینک گزارش آنرا تقدیم مجلس شورای ملی
میدارد.

مخبر کمیسیون تعامل و امور روابتها -

امیرحسین خسروی

گزارش شور اول از کمیسیون کشاورزی و منابع طبیعی
مجلس شورای ملی

کمیسیون کشاورزی و منابع طبیعی در جلسه
۱۳۵۲/۴/۱۱ با حضور نمایندگان دولت لایحه مربوط

بکار کشاورزی را مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه
کمیسیون کار و امور اجتماعی را با اصلاحات تصویب
کرد. اصلاحات مذبور در جلسه روز دوشنبه ۱۳۵۲/۴/۲۵

کمیسیون کار و امور اجتماعی موردنایید قرار گرفت.
اینک گزارش آنرا ب مجلس شورای ملی تقدیم
میدارد.

مخبر کمیسیون کشاورزی و منابع طبیعی -
مهندنس نظمی

گزارش شور اول از کمیسیون دارائی
مجلس شورای ملی

کمیسیون دارائی در جلسه ۱۳۵۲/۴/۱۸ با حضور
نمایندگان دولت لایحه مربوط بکار کشاورزی را مورد
رسیدگی قرارداد و مصوبه کمیسیون کار و امور اجتماعی
را در این مورد تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا تقدیم مجلس شورای ملی
میدارد.

مخبر کمیسیون دارائی - امان الله ربیگی

گزارش شور اول از کمیسیون دادگستری -
مجلس شورای ملی

کمیسیون دادگستری در جلسه ۱۳۵۲/۴/۲۰
با حضور نمایندگان دولت لایحه مربوط بکار کشاورزی
را مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه کمیسیون کار و
امور اجتماعی را با اصلاحات تصویب کرد. اصلاحات
مذبور در جلسه روز دوشنبه ۱۳۵۲/۴/۲۵ کمیسیون کار
و امور اجتماعی موردنایید قرار گرفت.

اینک گزارش آنرا تقدیم مجلس شورای ملی
میدارد.

مخبر کمیسیون دادگستری - دکتر سید محمد رضا تنکابنی

جلسه ۱۲۸

مذاکرات مجلس شورای ملی

(شرح زیر قرائت شد)

رباست محترم مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد مینماید در ماده دوم قانون کار
کشاورزی پس از جمله «توافق کتبی»، کلمه «شفاهی»
حذف شود.

با تقدیم احترام - هوشگ شریفها

رئيس - ماده سوم قرائت میشود

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۳. مزد یا حقوق عبارتست از وجه نقد یا کلا
و یا وجه نقد و کلا توأم که بموجب قرارداد کاربکار گر
داده میشود.

رئيس - در ماده سوم نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده چهارم قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۴. - کارفرمای کشاورزی از لحاظ این
قانون هر شخص حقیقی یا حقوقی است که کارگر طبق
قرارداد کار برای او یا بحساب او دریک یا چند شغل
از مشاغل کشاورزی کار میکند و در این قانون کارفرمای
نامیده میشود. کلیه کسانی که بنحوی از انجام از
جانب کارفرماعده دار اداره یا تصدی عملیات کشاورزی
میباشدند نماینده کارفرمای محسوب شده و کارفرماسهول
انجام کلیه تعهداتی است که نمایندگان مذبور در قبال
کارگران در حد معارف بعده میگیرند.

رئيس - در ماده چهارم نظری نیست؟ (اظهاری
نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

رباست محترم مجلس شورای ملی

در مورد قانون کار کشاورزی محترماً پیشنهاد
مینماید در ماده چهارم پس از جمله «کلیه کسانیکه
بنحوی از انجام از جانب کارفرمای جمله «بموجب
قرارداد» اضافه شود.

با تقدیم احترام - هوشگ شریفها

رئيس - ماده پنجم قرائت میشود.

رباست محترم مجلس شورای ملی

با احترام در موضوع تبصره ماده بیک لایحه قانون
کار کشاورزی پیشنهاد مینماید جمله «و یا کارگران الی
آخر حذف شده زیرا خارج نمودن گروه عطبی از
کارگران از شمول ماده بیک صحیح بنظر نمیرسد و عادله
نیست.

با تقدیم احترام - دکتر سید محمد رضا تنکابنی

رباست محترم مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد مینماید در تبصره ذیل ماده بیک قانون
کار کشاورزی جمله «و یا کارگران کشاورزی که برای این
قبلی زارعین» حذف شود:

با تقدیم احترام - هوشگ شریفها

رباست محترم مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد مینماید در ماده بیک
کارگران و کارکنان کشاورزی که برای این
میشود، نوشته شود در این قانون کارگر کشاورز نامیده
میشود.

با تقدیم احترام - هوشگ شریفها

رباست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید:

لایحه قانون کار کشاورزی اضافه شود:

تبصره ۲-۶. مزد یا حقوق کشاورزی مکانیزه مزارعی است
که عملیات کشاورزی تهیه زمین کاشت و برداشت
محصول و سیله ماشینهای کشاورزی انجام شود.
فیروز عدل

رئيس - ماده دوم قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

ماده ۵. - قرارداد کار کشاورزی که در این قانون
قرارداد کارنامیده میشود عبارتست از توافق کتبی یا
شفاهی که بموجب آن کارگر متعدد میشود درقبال
دریافت حقوق یا مزد از کارفرماییک یا چندشغل از مشاغل
کشاورزی را در مدت معین یا مدت نامحدود برای کارفرمای
یا بحساب او انجام دهد.

رئيس - در ماده دوم نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

رئیس - ماده هفتم قرائت میشود .

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۵ - ساعت کارگران نباید از ده ساعت در شباهنگ روز یا ۶۰ ساعت در هفته تجاوز نماید . اوقات استراحت و صرف غذا جزو ساعت کار محسوب نمیشود .

تبصره ۱ - کارفرما میتواند با توجه بطیعت کار و عرف محل و فضول مختلف بمحض قرارداد کارساعات کار را کمتر از ده ساعت تعیین کند و در سایر روزها ساعت کار را افزایش دهد . مشروط باینکه جمع ساعت کار در چهار هفته متواتی از ۲۴۰ ساعت تجاوز ننماید .

تبصره ۲ - کار اضافی در ازاء دریافت مزد با حقوق اضافی با تواافق طرفین مجاز خواهد بود . حداکثر ساعت کار اضافی در مردم مشاغل مختلف کشاورزی بمحض آئینه ایکه بتصویب شورای عالی کارکشاورزی خواهد رسید تعیین میشود .

تبصره ۳ - کارهای سخت و زیان آور مشاغل کشاورزی که ایجاب مینماید کارگر کمتر از ده ساعت در شباهنگ روز کار کند طبق آئینه ای که بتصویب شورای عالی کارکشاورزی خواهد رسید تعیین خواهد شد .

رئیس - در ماده ۷ نظری نیست ؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود .

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۵ - مشاغل کشاورزی عبارتند از : الف - کلیه کارهای مربوط به آماده کردن زمین و کاشت و مراقبهای زراعی و برداشت و بهره برداری از انواع بناهای ، اشجار اعم از اینکه هر یکی از کارهای فوق با دست یامашین انجام شود .

ب - کلیه کارهای مربوط به تهیه و توزیع آب از منابع سطح اراضی و تحت اراضی برای مصارف کشاورزی اعم از اینکه با ماشین یا دست انجام شود .

رئیس - در ماده ۵ نظری نیست ؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود .

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۵ - ماده هشتم قرائت میشود .

محترماً نسبت به ماده ۵ لایحه قانون کارکشاورزی پیشنهاد مینماید علاوه بر اضافه نمودن کلمه دائمبروری بعد از کشاورزی در صدر ماده یک بند بعنوان بند ج اضافه شود . ج - کلیه اعمال و کارهای مربوط به دائمبروری بهر نحوی از انجاء که باشد .

با تقدیم احترام - دکتر سید محمد رضانتکابنی **رئیس** - ماده ششم قرائت میشود .

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۶ - کلیه کارگران کشاورزی با استثناء افراد زیر مشمول این قانون میباشند :

الف - مشمولین قانون استخدام کشوری یاسایر قوانین استخدامی .

ب - مشمولین مقررات استخدامی که تهیه و تصویب آن مقررات بمحض قانون بر مرجع خاص محول گردیده است .

پ - خویشاوندان نسبی درجه اول کارفرما .

رئیس - در ماده ۶ نظری نیست ؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود .

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۶ - تعطیل هفتگی در مشاغل کشاورزی و نحوه استفاده از آن و همچنین میزان دستمزد با حقوق مربوط بمحض آئینه ای است که بتصویب شورای عالی کارکشاورزی خواهد رسید .

ریاست محترم مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد مینماید بند پ ماده ششم قانون کارکشاورزی حذف شود .

با تقدیم احترام - هوشگ شریفها

ریاست معظم مجلس شورای ملی
احتراماً پیشنهاد مینماید ۱۵ شعبان جزو تعطیلات رسمی کارگران کشاورزی قرار گیرد .

حسین مظاہری

ریاست محترم مجلس شورای ملی
احتراماً پیشنهاد مینماید در ماده ۹ ۱ بند اضافه شود تولد حضرت ولی عصر امام دوازدهم شیعیان نیز که جزء تعطیلات رسمی کشور میباشد اضافه گردد .
با تقدیم احترام - محمدحسین عباس میراثی
رئیس - ماده ۱۰ قرائت میشود .

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۰ - هر کارگر بازاء یکسال کاردشش ماه اول برای هر ماه یکروز در ماه دوم برای هر دو ماه یکروز که مجموعاً از ۹ روز تجاوز نخواهد کرد حق استفاده از مرخصی با دریافت مزد یا حقوق خواهد داشت .

تبصره ۱ - روزهای تعطیل رسمی جزو ایام مرخصی کارگران محسوب نخواهد شد .

تبصره ۲ - موقع استفاده از مرخصی مذبور در هر سال با موافقت طرفین تعیین خواهد شد .

رئیس - در ماده ۹ نظری نیست ؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود .

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی
محترماً پیشنهاد مینماید تبصره ۲ ماده ۹ دهم قانون کارکشاورزی بشرح ذیل اصلاح شود :
موقع استفاده از مرخصی مذبور در هر سال با کار فرما و موافقت کارگر کشاورز تعیین خواهد شد .
با تقدیم احترام - هوشگ شریفها

ریاست محترم مجلس شورای ملی
در نهایت احترام در مردم ماده ۱۰ لایحه قانون کارکشاورزی پیشنهاد مینماید ماده ۹ بعد از بند ۴ جمله اضافه شود :

ماده ۱۰ - هر کارگر بازاء یکسال کاردشش ماه اول برای هر ماه دور و در ماه دوم برای هر ماه

ویس - در ماده هشتم نظری نیست ؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود .

(شرح زیر خوانده شد)

مقام محترم مجلس شورای ملی

با کمال احترام در خصوص ماده ۸ قانون لایحه قانون کارکشاورزی پیشنهاد مینماید که جمله زیر با خر آن اضافه شود :

«که بهر صورت برخورداری از این مزایا برای این طبقه نباید کمتر از کارگران شاغل در کارگاهها باشد» .

با تقدیم احترام - دکتر سید محمد رضانتکابنی
رئیس - ماده ۹ قرائت میشود .

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۹ - تعطیلات رسمی با استفاده از مزدی حقوق

عبارتند از :

۱ - یکم فروردین (عید روز)

۲ - سیزده فروردین

۳ - میلاد اعلیحضرت همایون شاهنشاه آریامهر

۴ - عاشورا

۵ - رمضان

۶ - ۲۸ صفر (رحلت حضرت رسول و شهادت امام حسن)

۷ - عید فطر

۸ - عید غدیر

رئیس - در ماده ۹ نظری نیست ؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود .

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

محترماً در مورد لایحه کارکشاورزی پیشنهاد مینماید در ماده ۹ بعد از بند ۴ جمله اضافه شود :

۵ - ۱۵ شعبان و ربیعهای بعدی اصلاح شود .

با تقدیم احترام - حسن صائبی

یکروز که مجموعاً از ۱۸ روز تجاوز نخواهد کرد حق استفاده از مرخصی یا دریافت مزد یا حقوق خواهد داشت.

با تقدیم احترام - دکتر سید محمد رضا تنکابنی
رئیس - ماده ۱۱ قرائت می شود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۱. مأخذ محاسبه حقوق یا مزد برای ایام تعطیل و مرخصی در مورد کارگران که بتناسب کارکرد خود حقوق یا مزد دریافت میدارند بمحض آئینه ایکه بتصویب شورای عالی کار کشاورزی خواهد رسید تعیین می شود.

رئیس - در ماده ۱۱ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده ۱۲ قرائت می شود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۲. بکارگزاردن اطفالیکه سن آنها کمتر از ۱۲ سال تمام است در مشاغل کشاورزی منوع میباشد.

رئیس - در ماده ۱۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده ۱۳ قرائت می شود.

(شرح زیر قرائت شد)

ماده ۱۳. ارجاع کارهای سخت وزیان آور و کار در شب بکارگران زن و کارگرانی که کمتر از ۱۴ سال تمام دارند منع است. ساعات منوعه کار بمحض آئینه ایکه بتصویب شورای عالی کار کشاورزی خواهد رسید تعیین میگردد.

رئیس - در ماده ۱۳ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده ۱۴ قرائت می شود.

(شرح زیر قرائت شد)

ماده ۱۴. مزد یا حقوق کارگران در عداد مطالبات متازه از کارفرما بوده و باید قبل از سایر قروض حتی حقوق و دیون مالیاتی تأمین و پرداخت شود. در مقابل دیون کارگر گریش از یک چهارم مزد یا حقوق اورا نمیتوان بازداشت و برداشت نمود مگر اینکه دین مربوط به نفقة و کسوه افراد واجب النفقة کارگران باشد.

رئیس - در ماده ۱۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده ۱۸ قرائت می شود.

(شرح زیر قرائت شد)

ماده ۲۶. هرگونه اختلاف بین کارفرما و کارگر که در اجرای مقررات این قانون یا آئینه های مربوط با آن یا قرارداد کار بوجود آید در مرحله اول از طریق مذاکرات مستقیم بین کارفرما و کارگر یا نمایندگان آنها حل خواهد شد.

رئیس - در ماده ۲۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده ۲۳ قرائت می شود.

(شرح زیر قرائت شد)

ماده ۲۴. در صورتیکه اختلاف از طریق مذاکره حل نشود موضوع ظرف سی روز باتفاق اینکه از طرفین نماینده وزارت کار و امور اجتماعی ارجاع خواهد شد. نصیب نماینده مزبور جز در مورد مزد و اخراج کارگر قطعی و لازم الاجراء است.

رئیس - در ماده ۲۳ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده ۲۴ قرائت می شود.

(شرح زیر قرائت شد)

ماده ۲۵. چنانچه اختلاف طرفین مربوط بعزم یا اخراج کارگر باشد تصمیم نماینده وزارت کار و امور اجتماعی ظرف پانزده روز از تاریخ ابلاغ قابل اعتراض است و پس از اتفاقه مدت مزبور و عدم اعتراض قطعی و لازم الاجراء خواهد بود. اعتراض کننده باید نماینده وزارت کار و امور اجتماعی تسلیم شود و نماینده مذکور مکلف است ظرف یک هفته اعتراض مزبور را برای رسیدگی بشورای حل اختلاف ارسال دارد. شورامکلف است ظرف بیست روز از تاریخ وصول اعتراض بموضع رسیدگی نموده تصمیم لازم اتخاذ و بطرفین ابلاغ نماید.

رئیس - در ماده ۲۴ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده ۲۵ قرائت می شود.

(شرح زیر قرائت شد)

ماده ۲۶. اعضای شورای حل اختلاف هر منطقه عبارتند از یکنفر نماینده وزارت کار و امور اجتماعی،

(شرح زیر قرائت شد)

ماده ۱۸. در قرارداد کار نمیتوان مزایای کمتر از آنچه در این قانون برای کارفرما مقرر شده منتظر نمود.

رئیس - در ماده ۱۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده ۱۹ قرائت می شود.

(شرح زیر قرائت شد)

ماده ۱۹. قراردادهای کار که برای مدت معین یا برای انجام کار معین منعقد می شود بترتیبی که در قرارداد پیش یافته شده قابل فتح می باشد. هریک از طرفین که برخلاف شرایط اینگونه قراردادها رفتار کند مکلف بجهران خسارت طرف دیگر می باشد. این خسارت در صورت عدم تعیین تکلیف در قرارداد کار از طرف مراجع حل اختلاف مقرر در این قانون تعیین خواهد شد.

رئیس - در ماده ۱۹ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده ۲۰ قرائت می شود.

(شرح زیر قرائت شد)

ماده ۲۰. هرگاه قرارداد کار برای مدت نامحدود منعقد شده باشد هریک از طرفین میتواند ببسیار روز اخطار کنی آنرا فتح نماید. کارگر اخراجی در صورتیکه شش ماه متولی و یا یکسال متناوب نزد کار فرما کار کرده باشد کارفرما موظف است در موقع فتح قرارداد پانزده روز آخرین مزد یا حقوق را بعنوان مزایای اخراج بکارگر پرداخت نماید.

رئیس - در ماده ۲۰ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده ۲۱ قرائت می شود.

(شرح زیر قرائت شد)

ماده ۲۱. در صورتیکه اخراج کارگر به تشخیص شورای حل اختلاف در اثر تقصیر او در انجام وظیفه باشد هیچگونه حقی باو تعلق نخواهد گرفت و در غیر اینصورت علاوه بر حقوق مذکور در ماده ۲۰ حقوق کارگر از تاریخ اخراج ناصدور حکم پرداخت خواهد شد.

رئیس - در ماده ۲۱ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده ۲۲ قرائت می شود.

به مرسانیده و از نظر وزارت کار و امور اجتماعی دفاع نماید.

رئیس - در ماده ۳۵ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده ۳۶ قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

ماده ۳۶ - در مناطقی که وزارت کار و امور اجتماعی مقضی بداند میتواند از بین کارمندان دولت و مؤسسات وابسته دولت در آن مناطق یا با هدف مجازات مربوط نماینده یا نمایندگانی برای اجرای این قانون انتخاب نماید. باین قبیل مأموران حق الرحمه متخصص برداخت خواهد شد که میزان و نحوه پرداخت آن بمحض آئینه ایکه بصویب کمیسیونهای دارائی مجلسین میرسد تعیین خواهد شد.

رئیس - در ماده ۳۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۳۷ قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

ماده ۳۷ - در صورتیکه در شمول و اجرای مقررات این قانون و قانون کار اختلاف نظری پیش آید رفع اختلاف و اتخاذ تصمیم نسبت بموضوع در صلاحیت شورای عالی کار خواهد بود.

رئیس - در ماده ۳۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۳۸ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۳۸ - مقررات مربوط بسنديکا - اتحادیه کنفراسیون - پیمانهای دستگمی و بازرگانی کار در کشاورزی با توجه باصول مقرر در قانون کار از طرف وزارت کار و امور اجتماعی تهیه و پس از تصویب شورای عالی کار کشاورزی بموضع اجرا گذاره خواهد شد.

تبصره - ضمانت اجرا در مورد وادار نمودن اشخاص بقول عضویت سنديکا یا جلوگیری نمودن از عضویت آنان در سنديکا همانست که در قانون کار مقرر گردیده است.

رئیس - در ماده ۳۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۳۹ قرائت میشود.

جريدة نقدی از ۵۰۰۰ ریال تاییست هزار ریال محکوم خواهد شد.

رئیس - در ماده ۳۱ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده ۳۲ قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

ماده ۳۳ - کارفرمایان مختلف از ماده ۱۱۳ این قانون بتأثیر جريمه نقدی از ۵۰۰۰ ریال تاییست هزار ریال یا بحسب تأثیری از ۶۱ روز تاسه ماه یا بهردو مجازات محکوم خواهد شد.

کارفرمایان مختلف از ماده ۱۲۰ که اطفال کمتر از ۱۲ سال تمام را بکار گمارند بحداکثر مجازات مندرج در این ماده محکوم میگردد.

رئیس - در ماده ۳۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده ۳۳ قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

ماده ۳۴ - کارفرمایان مختلف از اجرای مقررات حفاظت فنی و بهداشت کار در کشاورزی (موضوع ماده ۲۸ این قانون) در هر مورد پرداخت جريمه نقدی از ۵۰۰۰ ریال تا بیست هزار ریال محکوم خواهد شد.

رئیس - در ماده ۳۴ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده ۳۴ قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

ماده ۳۵ - کارفرمایان یا نمایندگان آنان که مانع انجام وظیفه بازرسان کار شده و از ورود آنان بمحوطه تأسیسات یا عملیات کشاورزی مشمول مقررات این قانون جلوگیری نمایند یا ازدادن اطلاعات و مدارک مربوط به بازرسی کار باشان خودداری کنند در هر مورد پرداخت جريمه نقدی بمبلغ ۵۰۰۰ ریال محکوم خواهد شد.

رئیس - در ماده ۳۴ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۳۵ قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

ماده ۳۶ - نماینده وزارت کار و امور اجتماعی میتواند در کلیه جلسات مراجع رسیدگی به تخلفات ناشی از اجرای مقررات این قانون و آئینه ای های مربوط حضور

در کشاورزی راهیه و برای تصویب بشورای عالی کار کشاورزی پیشنهاد نماید.

رئیس - در ماده ۲۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده ۲۹ قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

ماده ۲۹۵ - دروزارت کار و امور اجتماعی شورائی بنام شورای عالی کار کشاورزی تشکیل میشود که اعضای آن عبارتند از:

۱ - وزیر کار و امور اجتماعی یا معاون او که ریاست شورا را عهده دار خواهد بود.

۲ - معاون وزارت کشاورزی و منابع طبیعی.

۳ - معاون وزارت تعاون و امور رستاهای.

۴ - معاون وزارت کشور.

۵ - معاون وزارت آب و برق.

۶ - دونفر از افراد مطلع و بصیر در امور کشاورزی به پیشنهاد وزارت کار و امور اجتماعی و تصویب هیئت وزیران برای مدت سه سال.

تبصره آئین نامه داخلی شورای عالی کار کشاورزی پس از تصویب شورا بموضع اجرا گذارده خواهد شد.

رئیس - در ماده ۲۹ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده ۳۰ قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

ماده ۳۰ - وظایف شورای عالی کار کشاورزی عبارتست از:

۱ - تصویب آئین نامه های مربوط به پیشنهاد وزارت کار و امور اجتماعی.

۲ - اتخاذ تصمیم در مواردی که بمحض این قانون بعده شورا محجول گردیده است.

۳ - تشخیص مشاغل کشاورزی علاوه بر آنچه که در ماده ۵ این قانون ذکر شده است به پیشنهاد وزیر کار و امور اجتماعی.

رئیس - در ماده ۳۰ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده ۳۱ قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

ماده ۳۱ - کارفرمایانیکه از اجرای مواد ۸، ۱۵، ۱۰ این قانون تخلف نمایند در هر مورد پرداخت

یکنفر نماینده وزارت کشاورزی و منابع طبیعی و یکنفر نماینده وزارت تعاون و امور رستاهای و یکنفر نماینده کار کشاورزی در هیئت حل اختلاف و یکنفر نماینده کار گران در هیئت حل اختلاف موضوع ماده ۴۰ قانون کار.

طرز تشکیل و محل جلسات و حدود مناطق و سایر مقررات مربوط و نحوه رسیدگی شورای عالی اختلاف بمحض آئین نامه ای که بتصویب شورای عالی کار کشاورزی خواهد رسید تعیین میشود. آراء شورای حل اختلاف که باافق یا اکثریت صادر میشود قطعی ولازم الاجرا میباشد.

رئیس - در ماده ۲۵ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده ۲۶ قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

ماده ۲۶۵ - تصمیمات قطعی نماینده وزارت کار و امور اجتماعی و شورای حل اختلاف لازم الاجرا بوده و بوسیله مأمورین وزارت کار و امور اجتماعی با کمک مأمورین انتظامی بموضع اجرا گذارده خواهد شد.

مأمورین انتظامی مکلفند تصمیمات نماینده وزارت کار و امور اجتماعی و شورای حل اختلاف را که در حدود این قانون کتاباً با آنها ابلاغ میشود بموضع اجرا گذارند.

رئیس - در ماده ۲۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده ۲۷ قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

ماده ۲۷۶ - چنانچه نماینده وزارت کار و امور اجتماعی در موضوع اتخاذ تصمیم کرده باشد نمیتواند در شورای حل اختلاف که بهمان موضوع رسیدگی مینماید عضویت داشته باشد.

رئیس - در ماده ۲۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده ۲۸ قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

ماده ۲۸۶ - وزارت کار و امور اجتماعی مکلف است آئین نامه های مربوط به حفاظت فنی و بهداشت کار

(شرح زیر خوانده شد)

- ماده ۳۹.** بیمه کارگران کشاورزی مشمول این قانون تابع مقررات قانون بیمه های اجتماعی میباشد.
رئیس. در ماده ۴۱ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
لایحه و پیشنهادات برای شوردم به کمیسیون های مربوط ارجاع میشود.

۱۵- اعلام وصول و قرائت ۴ فقره نامه رسیده از دولت در اجرای قانون نحوه خرید ماشین آلات

- رئیس.** نامه هایی از دولت رسیده است برای اطلاع مجلس قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

جناب آقای رئیس مجلس شورای اسلامی

- به استناد ماده ۳ قانون برنامه عمرانی پنج ساله مصوب پنجم اسفندماه ۱۳۵۱، اصلاحیه شماره ۱۵ مربوط به «موافقنامه مالی مورخ ۸ مارس ۱۹۷۲» بمبلغ هفتاد و سه میلیون و جهار صد و پیست و شش هزار و پانصد و بیست و نه (۷۳/۴۲۶) ریال بمنظور تأمین هزینه انجام کارهای اضافی لاروبی کanal داخلی بندر بوشهر موردنیاز سازمان بنادر و کشتیرانی وابسته به وزارت دارائی؛ در تاریخ ۴ مهر ماه ۱۳۵۲ (۱۹۷۳/۹/۲۶) با شرکت ساختمانی پتاواشن ژاپن منعقد گردیده که

معادل ۷۲/۲۵ در صد مبلغ فوق بصورت توسعه ماده ۲/۲۵ است.

- اعتبار مذکور در ده (۱۰) قسط متساوی و متوالی شما به باز پرداخت شده باز پرداخت نشده این وام نرخ بهره ای از قرار هفت و یک چهارم درصد (۷/۱٪) در سال و برابر سه چهارم مبلغ موافقنامه نشده کارمزد تمدید برای این مدت پنجم این وام خواهد گرفت.

- این گزارش در اجرای ماده ۲۵ قانون برنامه و بودجه کشور مصوب دهم اسفندماه ۱۳۵۱ برای استحضار مجلس شورای اسلامی تقدیم میگردد.

۱ از طرف وزیر دارائی

جناب آقای رئیس مجلس شورای ملی

- به استناد ماده ۳ قانون برنامه عمرانی پنج ساله پنجم مصوب پنجم اسفند ۱۳۵۱ موافقنامه ای بمنظور تأمین قسمتی از هزینه های ارزی قرارداد خرید و تنصیب مولدهای ۳۰۰۰ و ۱۵۰۰ کیلوواتی سیرجان، چیرفت و قصر شیرین در تاریخ ۶/۲۰/۱۳۵۲ با شرکت ها و کرسیدی پاور انجینیرینگ لیمیتد منعقد گردیده است.

(شرح زیر خوانده شد)

- ماده ۴۱.** شرکتهای سهامی زراعی و کارگران

صفحه ۳۷

و بودجه کشور مصوب دهم اسفند ۱۳۵۱ موافقنامه ای بمنظور تأمین تمام یا قسمی از هزینه طرح های عمرانی مختلف در تاریخ ۱۵/۵/۱۳۵۲ با بانک چیزمانها ن و کنسرسیومی از بانکها منعقد گردیده است.

اعتبار موضوع موافقنامه فوق بالغ بر یک میلیون پنجاه میلیون دلار امریکا است که در ۱۳ قسط متساوی باز پرداخت شده باز پرداخت شده بهره ای از قرار شش و نیم (۶/۵) در صد در سال تعاقب خواهد گرفت و شروع باز پرداخت اصل وام شما به پس از تاریخ حمل خواهد بود.

این گزارش در اجرای ماده ۲۵ قانون برنامه و بودجه کشور مصوب دهم اسفند ۱۳۵۱ برای استحضار مجلس شورای ملی تقدیم میگردد.

بانقدیم احترامات

وزیر دارائی - جمشید آموزگار

ساخت مقدس مجلس شورای ملی

به استناد ماده ۳ قانون برنامه عمرانی پنج ساله مصوب پنجم اسفند ۱۳۵۱ و با رعایت ماده ۲۵ قانون برنامه و بودجه کشور مصوب دهم اسفند ۱۳۵۱ موافقنامه وامی بمنظور تأمین قسمتی از هزینه اجرای طرح جمعیت و تنظیم خانواده موردنیاز وزارت بهداری، در تاریخ ۹ اوت ۱۹۷۳ (۱۸ مرداد ۱۳۵۲) ببابانک بین المللی ترمیم و توسعه بود.

نمی کنم این مورد نظر مجلس شورای ملی باشد آنچه که در قانون برنامه پیش بینی شد منظور نظارت مجلس در تعهداتی است که دولت به عهده میگیرد و این نظرات موقعي انجام میشود که یک قیاسی، یک ارقامی و یک جداولی در اختیار باشد و مطالعه ای بشود.

رئیس. جناب آقای رامبد این نامه ها را در صورت مذاکرات چاپ میکنیم.

رامبد. حالا که دفتر مجلس شورای ملی مرتب است بفرمائید بصورت جدول تهیه بشود.

رئیس. یک نسخه برای جنابعالی تهیه میشود.

۱۶- بیانات بعد از دستور آقای دکتور برومند

رئیس. آقای دکتر برومند بعنوان بعد از دستور صحبت می کند بفرمائید.

دکتر برومند. با اجازه مقام معظم ریاست در اجرای نظرانی که شاهنشاه در جلسه افتتاحیه مجلسین در زمینه لوم همکاری مردم با دولت درباره مبارزه با تورم و جلوگیری از افزایش هزینه زندگی

ساخت مقدس مجلس شورای ملی

به استناد ماده ۳ قانون برنامه عمرانی پنجم مصوب پنجم اسفند ۱۳۵۱ و بار عایت ماده ۲۵ قانون برنامه

فرمودند قطعاً نمایندگان محترم استحضاردارند هفته گذشته بک کمیته ملی برای تحقیق این هدف تشکیل گردید .
این کمیته شامل نمایندگان کلیه احزاب کشور و نمایندگان مجلسین اعم از اکثریت و اقلیت و نمایندگان سایر طبقات بزرگ مصرف کننده می باشد و در حقیقت بک کمیته است ملی که مظہار اراده و افکار همه گروههای اجتماعی می باشد و با کمال علاقه کوشش خواهد کرد در تمام زمینه ها برنامه های راهبردی اجرا بگذارد که اولاً تا حد امکان آثار ناشی از تورمی را که از خارج بکشور تحمیل شده است تقلیل دهد و ثانیاً ترتیبی فراهم آید که با اقدامات دسته جمعی و عمومی و تجهیز کلیه مردم از افزایش بی رویه قیمتها جلوگیری گردد نمایندگان محترم استحضاردارند که دولت نیز برنامه های وسیعی در این زمینه فراهم کرده است که تدریجاً بمرحله اجرا گذاشته می شود کوشش کمیته ملی حمایت از مصرف کننده این خواهد بود که تا حد امکان با مجاهدت خود دولت را در اجرای این برنامه کمک ویاری نمایند منجمله

۱۷-ختم جلسه

رئيس چون مطلب دیگری در دستور نداریم با اجازه خانها و آقایان جلسه امروز را ختم می کنیم تاریخ و دستور جلسه آینده بعد از باطلان هنکاران محترم خواهد رسید.

(نیم ساعت بعد از ظهر جلسه ختم گردید)

رئيس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی